ΟΙΚΟ ΚΥΚΛΑΔΕΣ

3 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2009

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Α/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

ΟΙΚΟ-ΚΥΚΛΑΔΕΣ

Περιοδική έκδοση
του Τμήματος
Περιβαλλοντικής
Εκπαίδευσης
Δ/νσης Α/θμιας Εκπ/σης
Κυκλάδων
Τεύχος 3
Σεπτέμβριος 2009

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ
Απόστολος
Χατζηπαρασκευαΐδης

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
Τμήμα
Περιβαλλοντικής
Εκπαίδευσης
Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων
Πετροκοκκίνου 18
Ερμούπολη 84100 Σύρος
Τηλ.2281079346
Fax 2281079347
E-MAIL
diperival@dipe.kyk.sch.gr

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ
www.oikokyklades.blogspot.com

ΠΑΡΑΓΩΓΗ
Τυποκυκλαδική Α.Ε
Σύρος
Τηλ. 22810 82748

ΦΩΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ
Αντωνία Αντωνίου
(Δ.Σ. Ίου)

Η έκδοση αυτού του τεύχους πραγματοποιείται με την ευγενική χορηγία της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Ε.Δ.Κ.) Νομού Κυκλάδων

Νηπιαγωγείο και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση αποτελεί πλέον μία σημαντική θεματική ενότητα του Αναλυτικού προγράμματος και έχει μία δυναμική θέση σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης. Σύμφωνα με το ΔΕΠΠΣ ο σκοπός της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές τη σχέση του ανθρώπου με το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον του, να ευαισθητοποιηθούν για τα προβλήματα που συνδέονται με αυτό και να δραστηριοποιηθούν με ειδικά προγράμματα, ώστε να συμβάλλουν στη γενικότερη προσπάθεια αντιμετώπισής του. Έτσι τα παιδιά οδηγούνται στην αναγνώριση αξιών και στη διασαφήνιση εννοιών, στην ανάπτυξη και καλλιέργεια ψυχοκινητικών δεξιοτήτων και στάσεων καθώς και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων γύρω από προβλήματα που αφορούν το περιβάλλον.

Ένας από τους βασικούς σκοπούς της Προσχολικής Εκπαίδευσης είναι το μικρό παιδί να έρθει σε επαφή με το περιβάλλον, ανθρωπογενές και φυσικό, να αντιληφθεί προβληματικές καταστάσεις και σύμφωνα με τις εμπειρίες του να βρίσκει τρόπους επίλυσης προβλημάτων και να υιοθετεί θετικές στάσεις και αξίες. Στο Νηπιαγωγείο πραγματοποιούνται προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και συνήθως η χρησιμοποιούμενη διδακτική μεθοδολογία είναι το σχέδιο εργασίας (project). Τα θέματα με τα οποία υλοποιούνται προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στο Νηπιαγωγείο είναι προσιτά και αγαπητά στα παιδιά και η θεματολογία αυτή αντλείται από ερεθίσματα που δίνονται από το εγγύς περιβάλλον των παιδιών, που μπορεί να είναι η γειτονιά τους, το χωριό τους, το νησί τους, τα φυτά που ευδοκιμούν στον τόπο τους, οι κλιματολογικές συνθήκες που υπάρχουν, το νερό σε όλες τις μορφές τους, η διαχείριση των σκουπιδιών και πολλά άλλα. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση αναπτύσσει την υπευθυνότητα, την ενεργοποίηση και ευαισθητοποίηση των παιδιών σε ζητήματα περιβαλλοντικά αλλά ταυτόχρονα ενισχύει και τη συμμετοχή και συλλογικότητα, που είναι απαραίτητες για την προστασία του περιβάλλοντος και την ποιότητα ζωής.

Στις προσπάθειες για περιβαλλοντικά προγράμματα, που πραγματοποιούνται από τις σχολικές μονάδες των νησιών των Κυκλάδων συμβάλλει σημαντικά το περιοδικό «Οικοκυκλάδες» του τμήματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Α/θμιας Εκπαίδευσης του Ν. Κυκλάδων. Αποτελεί ένα ενημερωτικό εργαλείο και ένα μέσο διαλόγου για περιβαλλοντικά θέματα ανάμεσα σε μαθητές, εκπαιδευτικούς και μέλη των τοπικών κοινωνιών των νησιών. Για τη νέα σχολική χρονιά, ευχόμαστε πολλές «περιβαλλοντικές» δράσεις και προγράμματα από τα Νηπιαγωγεία με την ευαισθητοποίηση, και τη συμμετοχή όλων των παιδιών για μια καλύτερη, ποιοτική, αναβαθμισμένη περιβαλλοντικά ζωή.

ΜΑΡΚΕΛΛΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΤΟΥ
Σχολική Σύμβουλος 48ης Περιφέρειας
Προσχολικής Αγωγής Ν. Κυκλάδων

Ευαισθητοποίηση των μαθητών

Χαιρετίζω με ιδιαίτερη χαρά και ικανοποίηση την τρίτη έκδοση του περιοδικού «Οικο-Κυκλάδες» του Τμήματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Δ/νσης Π.Ε. Κυκλάδων. Πρόκειται για μια εξαιρετικού ενδιαφέροντος έκδοση και όπως φαίνεται από τα περιεχόμενά της, δημοσιεύονται πρωτότυπες επιστημονικές ανακοινώσεις, άρθρα και μελέτες που αναπτύσσουν και διαφωτίζουν ποικίλα θέματα γύρω από την Περιβαλλοντική εκπαίδευση, με σκοπό την ευαισθητοποίηση των αναγνωστών και ιδιαίτερα των μαθητών σε θέματα που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος.

Συγχαίρω τους εμπνευστές και δημιουργούς αυτή της πνευματικής προσπάθειας και εύχομαι από βάθους ψυχής κάθε επιτυχία και ανυπόμονα κάθε φορά θα περιμένουμε να διαβάσουμε την επόμενη έκδοση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΑΤΣΙΔΗΣ
Προϊστ. του 5ου Γραφείου Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων

Δημιουργική δράση

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Π.Ε) αποτελεί πλέον θεσμό στην ελληνική εκπαίδευση. Τα τελευταία χρόνια τα προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, τα οποία σχεδιάζουν και υλοποιούν και στις Κυκλάδες όλο και περισσότεροι εκπαιδευτικοί και μαθητές, συμβάλουν σημαντικά στην ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και δραστηριοποίηση, μέσα από μια σειρά ποικιλόμορφων διεπιστημονικών εκπαιδευτικών δράσεων.

Τόσο τα προγράμματα Π.Ε που υλοποιούνται κατά τη διάρκεια της χρονιάς, όσο και οι περιβαλλοντικές δράσεις (εθελοντικοί καθαρισμοί ακτών, δενδροφυτεύσεις, επισκέψεις σε Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης) κινούνται στην κατεύθυνση της αειφορίας και μας καθιστούν αισιόδοξους για το μέλλον. Πόσο μάλλον όταν πραγματοποιούνται σε ένα νομό ιδιαιτέρου φυσικού κάλλους, ο οποίος όμως το τελευταίο χρονικό διάστημα δέχεται όλο και εντονότερες περιβαλλοντικές πιέσεις από ανθρωπογενείς δραστηριότητες.

Η δημοσιοποίηση τόσο μέσω του περιοδικού ΟΙΚΟΚΥΚΛΑΔΕΣ όσο και μέσω του ιστολογίου του Τμήματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Α/θμιας Δ/νσης Εκπ/σης Κυκλάδων (www.**oikokyklades.blogspot.com**) των δραστηριοτήτων του Τμήματος και των μαθητικών περιβαλλοντικών δράσεων θεωρούμε ότι συνεισφέρει:

- στην αλληλοπληροφόρηση των σχολικών μονάδων
- στο άνοιγμα του διαλόγου αναφορικά με την ποιοτική αναβάθμιση των υλοποιούμενων προγραμμάτων
- στον κριτικό απολογισμό και αναστοχασμό, που προυποθέτει η έννοια της αειφορίας.

Τέλος, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε μαθητές και συναδέλφους που συμμετείχαν με κείμενα φωτογραφίες και έργα ζωγραφικής στην έκδοση του τεύχους που κρατάτε στα χέρια σας, αλλά και την ΤΕΔΚ Κυκλάδων, που για τρίτη συνεχή χρονιά επιχορήγησε ευγενικά την έκδοση.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΧΑΤΖΗΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ
Υπεύθυνος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων

Προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης Α/θμιας Εκπαίδευσης Κυκλάδων 2008-9

ΣΥΡΟΣ
1. 5ο Δ.Σ Ερμούπολης, «Η μέλισσα και το μέλι», Κουτσώνα Ζωή, Γ1
2. 5ο Δ.Σ Ερμούπολης, «Η μέλισσα και το μέλι», Γεωργίου Σπύρος, Γ2
3. 5ο Δ.Σ Ερμούπολης, «Ενέργεια-Ανανεώσιμες πηγές», Μανάρα Γεωργία, Δ'
4. 5ο Δ.Σ Ερμούπολης, «Ενέργεια-Ανανεώσιμες πηγές», Λυγνός Δημήτρης, ΣΤ'
5. 5ο Δ.Σ Ερμούπολης, «Υδάτινο περιβάλλον», Κοκουβίνου Ευδοκία
6. 2 Δ.Σ Ερμούπολης, «Περιβάλλον SOS», Περπινιά Ζαμπέτα, Δ'
7. 4ο Δ.Σ Ερμούπολης, «Η λειψυδρία στο νησί μου», Ρούσσου Ελπίδα, Δ2
8. 1ο Νηπιαγωγείο Ερμούπολης (κλασσικό), «Τα ζώα φωνάζουν βοήθεια», Μαργαρίτα Φρέρη
9. 1ο Νηπιαγωγείο Ερμούπολης (ολοήμερο), «Τα ζώα φωνάζουν βοήθεια», Μπάιλα Καλλιόπη, Στεργίου Σοφία
10. 6ο Νηπιαγωγείο Ερμούπολης (ολοήμερο), «Χρώματα κι αρώματα», Παρασκευοπούλου Γεωργία, Τάκη Ιωάννα
11. Νηπιαγωγείο Άνω Σύρου, «Οι ανεμόμυλοι χθες- σήμερα -αύριο», Σκαντζή Αικατερίνη, Ιασωνίδου Μαρία
12. 6^{ο} Δ.Σ Ερμούπολης, «Ανακύκλωση», Ρούσσα Ελένη, Α1

ΜΥΚΟΝΟΣ
13. 2ο Δ.Σ Μυκόνου, «Ανακύκλωση», Μίνη Παναγιώτα, Δ2
14. 2ο Δ.Σ Μυκόνου, «Ανακύκλωση», Καρανικολάου Μαρία, Γ1

ΤΗΝΟΣ
15. 2 ο Δ.Σ Τήνου, «Υδάτινο περιβάλλον», Νάζος Ιωάννης, Τσουκνίδα Μαρία, Ε2
16. 2 ο Δ.Σ Τήνου, «Υδάτινο περιβάλλον», Θεοχάρη Αγγελική, Τσουκνίδα Μαρία, Ε1

ΑΝΔΡΟΣ
17. Δ.Σ Κορθίου, «Κόρθι-ο τόπος μου», Τατάκη Αλεξάνδρα
18. Δ.Σ Κορθίου, «Ανακυκλω ...ζω», Βεκρή Χαρίκλεια
19. Δ.Σ Κορθίου, «Πηγές ενέργειας», Σαουλίδου Ειρήνη
20. Δ.Σ Κορθίου, «Πλανήτης γη», Μακρυγιάννης Γιάννης
21. Δ.Σ Κορθίου, «Πηγές ρύπανσης-ανακύκλωση», Καπερώνη Μαρία
22. Δ.Σ Μεσσαριάς, «Το νερό», Νίτσα Αργυρώ, Α'
23. Δ.Σ Μεσσαριάς, «Το νερό», Γλυνού Καλλιόπη, Ε'
24. Δ.Σ Μπατσίου, «Το δέντρο», Χατζοπούλου Σοφία, Καστραντάς Κώστας,Ε'
25. Νηπιαγωγείο Γαυρίου (ολοήμερο), «Ανακύκλωση», Γρηγορά Άννα, Αργύρη Όλγα, Σαραντίδου Χριστίνα

ΚΕΑ
26. Δ.Σ Ιουλίδας, «Τα ζώα», Βασιλούδη Αφροδίτη, Α'
27. Δ.Σ Ιουλίδας, «Τα ζώα», Πούλου Καλλιόπη, Β'
28. Δ.Σ Ιουλίδας, «Η ελιά», Λαμπρονίκου Μαρία, Δ'
29. Δ.Σ Ιουλίδας, «Το ηλιακό σύστημα», Πατσού Αλίκη, Ε'
30. Δ.Σ Ιουλίδας, «Το ηλιακό σύστημα», Παναγιωτοπούλου Σοφία, ΣΤ'

ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ
31. Δ.Σ Επισκοπής, «Ανακυκλώστε και σώστε», Μπαζιάκου Αικατερίνη
32. Δ.Σ Επισκοπής, «Για να μην πούμε το νερό νεράκι», Μαρκέλλου Μαρίνα, Τρούση Νικολέτα
33. Δ.Σ Φηρών, «Το θαλασσάκι», Γαβαλά Άννα, Α3

ΑΝΑΦΗ
34. Νηπιαγωγείο Ανάφης, «Η ελιά», Ζιάρα Μαρία

ΝΑΞΟΣ
35. 1ο Δημοτικό Σχολείο Νάξου, «Κλιματικές αλλαγές-φαινόμενο θερμοκηπίου-τρύπα Όζοντος», Λυκουροπούλου Δέσποινα, Δ2
36. 1ο Δημοτικό Σχολείο Νάξου, «Μικροί καταναλωτές εν δράσει», Εμμανουέλλα Λυκουροπούλου, Α2
37. 1ο Δημοτικό Σχολείο Νάξου, «Συμβατική και βιολογική καλλιέργεια», Δέσποινα Λυκουροπούλου
38. 2ο Δημοτικό Σχολείο Νάξου, «Διαχείριση απορριμμάτων-Ανακύκλωση», Μαρία Κονδύλη, Ε1
39. 4ο Δημοτικό Σχολείο Νάξου, «Η ανακύκλωση στο νησί μας», Προμπονά Μαρία, Ε'
40. Δημοτικό Σχολείο Φιλωτίου Νάξου, «Η καλλιέργεια της πατάτας στη Νάξο», Αντώνιος Μανιός
41. Δημοτικό Σχολείο Φιλωτίου Νάξου, «Κλιματική αλλαγή», Ζάχαρη Παρασκευή, Γιαμούρη Αικατερίνη, ΣΤ2
42. Δ.Σ. Δανακού, «Τα προϊόντα της γης της Νάξου», Παπαδόπουλος Αλέξανδρος
43. Ν/Γ Απεράθου, «Ανακυκλώνω, ανακυκλώνω, Έχω πάντα υλικά Να καταναλώνω», Νικολέτα Κοράκη

ΠΑΡΟΣ
44. 1ο Δ.Σ Παροικίας Πάρου, «Διαχείριση Απορριμμάτων, ανακύκλωση», Ευθύμογλου Αναστάσιος, Ε2,
45. 1ο Δ.Σ Παροικίας Πάρου, «Διαχείριση Απορριμμάτων, ανακύκλωση», Νταϊλιάνης Κωνσταντίνος, Ε1
46. 1ο Δ.Σ Παροικίας Πάρου, «Επαναχρησιμοποίηση-Ανακύκλωση: τα χρήσιμα άχρηστα», Σπύρου Ιγνάτιος, ΣΤ2,
47. 1ο Δ.Σ Παροικίας Πάρου, «Επαναχρησιμοποίηση-Ανακύκλωση: τα χρήσιμα άχρηστα», Τσιριγωτάκη Μαρία, ΣΤ1
48. 2ο Δ.Σ Παροικίας Πάρου, «Μια πόλη για όλους», Παλασία Γεωργιάδου, Ε1, Ευανθία Ντουμανίδου, Ε2
49. 2ο Δ.Σ Παροικίας Πάρου, «Έχει ο καιρός... γυρίσματα», Κοσμίδου Ευγενία, Β2, Μπαξεβανίδου Μαρία, Β1
50. 2ο Δ.Σ Παροικίας Πάρου, «Η monachus-monachus αναλαμβάνει δράση», Μηρτσέκη Βασιλική, Γ2, Γεωργιάδης Στυλιανός, ΣΤ1
51. 4ο Ν/Γ Παροικίας Πάρου, «Ο κύκλος των χαμένων σκουπιδιών», Φιορέντζη Βασιλική-Θηρεσία, 24
52. Ν/Γ Λευκών Πάρου, «Ο ήλιος, όταν γελάει και όταν κλαίει..», Μήτση Μαρία
53. Ν/Γ Μαρμάρων, «Ανακύκλωση ώρα μηδέν ή Σώστε τη Γη », Καπούτσου Παρασκευή

ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ
54. Δ.Σ Αντιπάρου, «Η ανακύκλωση αρχίζει!», Ζέλκας Βασίλειος, ΣΤ'
55. Ν/Γ Αντιπάρου, «Απορρίμματα, τα άχρηστα-χρήσιμα», Καλαπούτη Ελένη

ΑΜΟΡΓΟΣ
56. Δ.Σ Αιγιάλης, «Στην άκρη στο ποτάμι», Γουματιανός Ξενοφών, Α'-Β',
57. Δ.Σ Αιγιάλης, «Το οικοσύστημα της λίμνης: η περίπτωση των Πρεσπών», Νικολή Χαρίκλεια, Γ'-Δ',
58. Δ.Σ Αιγιάλης, "Μεσογειακή φώκια monachus-monachus", Γεωργιάδου Φωτεινή, Ε'-ΣΤ'
59. Δ. Σ. Χώρας Αμοργού, «Τοπικά προϊόντα της Αμοργού- παραδοσιακή διατροφή», Κουρή Θάλεια, Α-Β-Γ
60. Δ.Σ. Χώρας Αμοργού, «Τοπικά προϊόντα της Αμοργού- παραδοσιακή διατροφή», Γιαννακού Μαρία, Δ-Ε-ΣΤ
61. Δ.Σ. Χώρας Αμοργού, «Τοπικά προϊόντα της Αμοργού- παραδοσιακή διατροφή», Τζιτζιφοπούλου Ελένη, Ολοήμερο

ΣΙΦΝΟΣ
62. Νηπιαγωγείο Αρτεμώνα Σίφνου, «Αν θέλετε τη Γη να σώστε τότε...αν κυκλώστε», Σοφία Βήχου, Κατερίνα Αδαμίδου, Καλλιόπη Νικολοπούλου
63. Νηπιαγωγείο Απολλωνίας Σίφνου, «Γνωρίζω τη γειτονιά μου», Ευαγγελοπούλου Μαρία, Παλαιού Μαργαρίτα, Διαμαντή Ιωάννα, Πλιάκη Μαρία

ΜΗΛΟΣ
64. Δ.Σ Αδάμαντα Μήλου, «Διαχείριση απορριμμάτων-Ανακύκλωση»,Κωνσταντίνος Συμεωνίδης, Γ',Τσάμη Αναστασία, Δ', Σούλη Αθηνά, Ε', Αρμένη Ειρήνη, ΣΤ'
65. Δ.Σ. Μήλου, «Άνθρωπος και φώκια, συγκάτοικοι στον ίδιο τόπο», Λούκα Μαρία, Γ', Στέφου Άννα, Γ'
66. Δ.Σ. Μήλου, «Τα ενδημικά φυτά της Μήλου» Λιαροπούλου Ευαγγελία, Β2, Παλάσκα Αθανασία, Β1
67. Δ.Σ. Μήλου, «Έδαφος-Υπέδαφος της Μήλου», Ουστά Κατερίνα, ΣΤ', Βαμβακάρης Φραγκίσκος, Ε2
68. Ολοήμερο Νηπιαγωγείο Πλάκας Μήλου, «Τα σκουπίδια του σχολείου μας», Γιάντη Άννα, Κουρέλη Μαργαρίτα, Τζιώτζη Ολυμπία.

ΚΙΜΩΛΟΣ
69. Δ.Σ. Κιμώλου, «Ταξιδεύοντας με τους ψαράδες», Μυρωτή Μελπομένη, Ε'-ΣΤ', Κοζάκη Χριστίνα, Γ'-Δ'
70. Δ.Σ. Κιμώλου, «Έχω κι εγώ δικαιώματα», Κωνσταντίνου Ελευθερία

Βραβεία παγκυκλαδικού μαθητικού διαγωνισμού

Την Παρασκευή 28 Μαΐου 2009 στα γραφεία του Τμήματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων συγκροτήθηκε η κριτική επιτροπή που ορίστηκε για να επιλέξει τα καλύτερα παραμύθια, ποιήματα, έργα ζωγραφικής και φωτογραφίες των μαθητών που συμμετείχαν στον παγκυκλαδικό διαγωνισμό, που διοργάνωσε το Τμήμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων με θέμα «Τα φυτά και τα ζώα του νησιού μου».

Στην κριτική επιτροπή μετείχαν οι:

- **Γκονέλα Ελένη** (σχολική σύμβουλος ειδικής αγωγής 17ης Περιφέρειας)
- **Δροσίτου Βάλια** (σχολική σύμβουλος Α/θμιας Εκπ/σης 2ης Περιφέρειας Κυκλάδων)
- **Παραμυθιώτου Μαρκέλλα** (σχολική σύμβουλος προσχολικής αγωγής Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων)
- **Τσαλικίδου Μαρία** (υπεύθυνη Τμήματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δ/νσης Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων)
- **Χατζηπαρασκευαΐδης Απόστολος** (υπεύθυνος Τμήματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δ/νσης Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων)

Η επιτροπή, αφού εξέτασε όλα τα έργα των μαθητών, αποφάσισε να απονείμει τις παρακάτω διακρίσεις κατά κατηγορία:

Έργο της Εύας Γαλανού (Δ.Σ. ΑΝΩ ΣΥΡΟΥ)

Α. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ
(ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΩΝ

Α' ΒΡΑΒΕΙΟ 3ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΤΗΝΟΥ, «Ένας φωνακλάς κόκορας»

Β' ΒΡΑΒΕΙΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΧΩΡΑΣ ΑΝΔΡΟΥ (Κλασικό τμήμα), «Το μοναχικό σκυλάκι»

Β. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ
(ΜΑΘΗΤΕΣ Α'-Β' ΤΑΞΕΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ)

Α' ΒΡΑΒΕΙΟ
«Άνοιξη στη Μύκονο, (Β2' ΤΑΞΗ 1ου ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΥΚΟΝΟΥ)

Β' ΒΡΑΒΕΙΟ
«Ένας άλλος πλούτος», (Α'-Β' ΤΑΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΤΑΠΟΛΩΝ ΑΜΟΡΓΟΥ)

Γ' ΒΡΑΒΕΙΟ
«Η Μήλος του ονείρου», (Α' ΤΑΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΔΑΜΑΝΤΑ ΜΗΛΟΥ)

ΕΙΔΙΚΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ
«Η αγκινάρα», (Α' ΤΑΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΕΞΩΜΒΟΥΡΓΟΥ ΤΗΝΟΥ)

Γ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ
(ΜΑΘΗΤΕΣ Γ'-Δ' ΤΑΞΕΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ)

Α' ΒΡΑΒΕΙΟ
(ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ Γ' ΤΑΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΕΡΙΦΟΥ)

Β' ΒΡΑΒΕΙΟ
Εύα Γαλανού (Δ' ΤΑΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΝΩ ΣΥΡΟΥ)

Φωτό Δ.Σ. Χώρας Άνδρου (ομαδικό έργο)

Γ' ΒΡΑΒΕΙΟ
Άννα Μπαρμπαρή (Γ2 ΤΑΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΝΑΟΥΣΑΣ ΠΑΡΟΥ)

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ
Ελευθερία Ψαρρού (Γ2 ΤΑΞΗ 4ου ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ)

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ
Αριάδνη Τζαφάρα (2ου ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΝΑΞΟΥ)

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ
Κων/να Φωσκόλου (1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΗΝΟΥ)

Δ'. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ
(ΜΑΘΗΤΕΣ Ε'-ΣΤ' ΤΑΞΕΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ)

Α' ΒΡΑΒΕΙΟ
Αντωνία Αντωνίου, (ΣΤ' ΤΑΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΙΟΥ)

Έργο της Άννας Μπαρμπαρή (Δ.Σ. ΝΑΟΥΣΑΣ ΠΑΡΟΥ)

με θέμα «Τα φυτά και τα ζώα του νησιού μου»

Β' ΒΡΑΒΕΙΟ
Αντουανέτα Αλτουβά, (Ε' ΤΑΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΝΩ ΣΥΡΟΥ)

Γ' ΒΡΑΒΕΙΟ
ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤ' ΤΑΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΕΞΩΜΒΟΥΡΓΟΥ

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ
Μαρίνα Ξενάκη, (Ε2 ΤΑΞΗΣ 2ου ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΝΑΞΟΥ)

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ
ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ Ε' ΤΑΞΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΧΩΡΑΣ ΑΝΔΡΟΥ

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ
ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤ' ΤΑΞΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΔΑΜΑΝΤΑ ΜΗΛΟΥ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ
Ιάκωβος Σιγάλας, (Ε2' ΤΑΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΕΜΠΟΡΕΙΟΥ ΘΗΡΑΣ)

Η κριτική επιτροπή συγχαίρει, εκτός από τους βραβευθέντες, όλους τους μαθητές που συμμετείχαν στον παγκυκλαδικό διαγωνισμό καθώς και τους εκπαιδευτικούς των. Στους βραβευθέντες απονεμήθηκαν βραβεία, συνοδευόμενα από βιβλία που προσέφεραν η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κυκλάδων, οι δήμοι Νάξου και Μήλου και το Πανελλήνιο Ιερό Ίδρυμα Ευαγγελιστρίας Τήνου (Π.Ι.Ι.Ε.Τ).

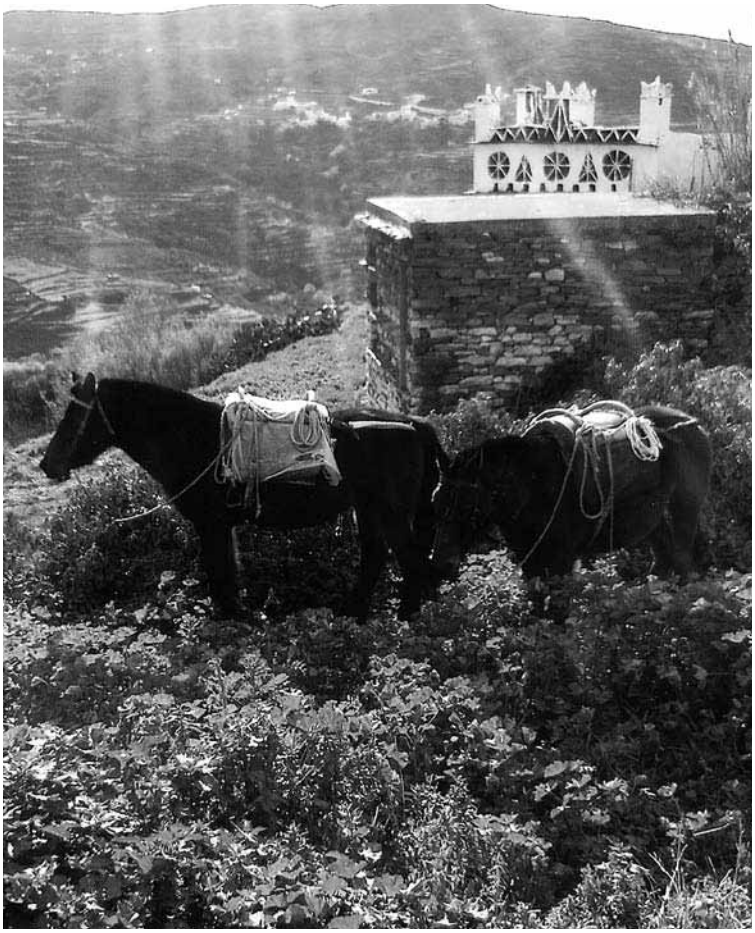

Φωτό της Μ. Σφήκα (Δ.Σ. ΕΞΩΜΒΟΥΡΓΟΥ ΤΗΝΟΥ)

Το θεματικό έτος 2010 και οι Σχολικές Δραστηριότητες Περιβαλλοντικής Αγωγής

Η νέα σχολική χρονιά 2009-2010, στο πλαίσιο της Δεκαετίας της Εκπαίδευσης για την Αειφορία, είναι αφιερωμένη στην Ενέργεια- Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας & Τοπικές Κοινωνίες. Η οικονομική και κοινωνική ζωή του ανθρώπου είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη διαθέσιμη ποσότητα ενέργειας. Σήμερα, ο άνθρωπος χρειάζεται τεράστια ενεργειακά ποσά για να καλύψει τις ανάγκες οι οποίες προέρχονται τόσο από την αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας όσο και από την επιδιωκόμενη αναβάθμιση της ποιότητας ζωής.

Η αύξηση των ρυθμών ανάπτυξης της ανθρώπινης κοινότητας ταυτόχρονα με τη μη ορθολογική χρήση των πηγών ενέργειας, έχει ήδη δημιουργεί έντονα προβλήματα ενεργειακής ζήτησης, για τα ποσά ενέργειας που απαιτούνται τόσο στην παραγωγή όσο και στη διάθεση και εμπορία των διαφόρων προϊόντων.

Η αντίληψη της σύγχρονης «καταναλωτικής» κοινωνίας εντείνει το πρόβλημα όχι μόνο της ενεργειακής κρίσης αλλά και των συνεπειών στο περιβάλλον που προέρχονται από τη χρήση ενέργειας για την παραγωγή, διάθεση και εμπορία των προϊόντων, τα οποία χρησιμοποιούνται στην καθημερινότητα της ανθρώπινης κοινότητας.

Τα είδη ενέργειας που χρησιμοποιεί η ανθρώπινη κοινότητα και ο τρόπος χρήσης τους αποτελούν τους κύριους παράγοντες που διαμορφώνουν τη σημερινή ποιότητα ζωής διότι εκτός από τα προϊόντα που προσφέρονται στον άνθρωπο διαμορφώνουν και τις ποικίλες επιπτώσεις που προκαλούμε στο περιβάλλον και στα συστήματα υποστήριξης της ζωής στον πλανήτη μας.

Η ρύπανση του αέρα και του νερού, η περιβαλλοντική υποβάθμιση του εδάφους, η μείωση της βιοποικιλότητας, η προβλεπόμενη αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας και η μεγιστοποίηση των προβλημάτων επιβίωσης του Τρίτου Κόσμου, είναι απόρροια της καθολικής εξάρτησής μας από τα μη ανανεώσιμα ορυκτά καύσιμα.

Η υπερκατανάλωση της ενέργειας, σε πολλές περιπτώσεις εκτός από την απειλούμενη εξάντληση των φυσικών πόρων, προκαλεί και σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα, τα οποία καθορίζονται από τις διαδικασίες παραγωγής και διάθεσής της. Παρά τις δυνατότητες που προσφέρουν οι σύγχρονες τεχνολογίες και οι εφαρμογές της έρευνας ως προς την ενεργειακή αποτελεσματικότητα, με την ελαχιστοποίηση των αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, τα δημιουργούμενα περιβαλλοντικά προβλήματα είναι υπολογίσιμα και αναφέρονται τόσο στην επιβάρυνση της ατμόσφαιρας με επιβλαβή αέρια όσο και στη ρύπανση / μόλυνση του εδάφους και του νερού από τα απόβλητα των εργοστασίων (στοιχεία θα παρατεθούν στις επόμενες σχετικές δραστηριότητες).

Επειδή η ενέργεια αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο του οικονομικού και κοινωνικού μας βίου, επιβάλλεται η ορθολογική εκμετάλλευση των πηγών της με ταυτόχρονη χρήση των καλύτερων τεχνολογιών έτσι ώστε να πετύχουμε αύξηση της ενεργειακής αποτελεσματικότητας μειώνοντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και έχοντας πάντα κατά νου τις ενεργειακές ανάγκες της μελλοντικής ανθρώπινης κοινότητας.

Ταυτόχρονα επιβάλλεται η ανάπτυξη της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), οι κυριότερες μορφές των οποίων είναι: η ηλιακή - ενεργητικά ηλιακά συστήματα- παθητικά ηλιακά και υβριδικά συστήματα - φωτοβολταϊκά ηλιακά συστήματα, η αιολική, η γεωθερμική, η υδραυλική - υδάτινη, η ωκεανοθερμική και η βιομάζα.

Προτείνεται κατά τη διάρκεια της φετινής σχολικής χρονιάς οι μαθητές να προσεγγίσουν εκείνες τις μορφές ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που σχετίζονται με το άμεσο περιβάλλον τους.

Βραβεύσεις δημοτικών σχολείων της Σύρου

Τα Τμήματα Αγωγής Υγείας και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων σε συνεργασία με το Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης βράβευσαν το 1ο Δημοτικό Σχολείο Ερμούπολης και το Δημοτικό Σχολείο Άνω Σύρου, που διακρίθηκαν στο μαθητικό διαγωνισμό «Η παιδική εργασία και η ζωή των παιδιών σε παλιότερες εποχές», τον οποίο είχαν προκηρύξει τα Τμήματα Αγωγής Υγείας και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων σε συνεργασία με το Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης. Η τελετή βράβευσης πραγματοποιήθηκε στο Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης τη Δευτέρα 4 Μαΐου. Τα βραβεία επέδωσαν στους μαθητές των σχολείων οι Γ. Καλύβας (Προιστάμενος Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Α/θμιας Εκπ/σης Ν. Αιγαίου) και Α. Χατζηπαρασκευαΐδης (Υπεύθυνος Περιβαλλοντικής Εκπ/σης Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων). Τα βραβεία συνοδεύτηκαν από δώρα(φορητός Η/Υ(προσφορά της εταιρείας ΝΙΚΟΛΟΥΖΟΣ Α.Ε) και παιδικά βιβλία). Μετά τη βράβευση ακολούθησαν στον ίδιο χώρο τα εγκαίνια της έκθεσης φωτογραφίας με θέμα «Τα αόρατα παιδιά». Η έκθεση είναι αφιερωμένη στα ανήλικα παιδιά που εργάζονταν σε διάφορες εργασίες στην Ερμούπολη, καθώς και στα παιδιά του βρεφοκομείου, του ορφανοτροφείου και των συσσιτίων και θα παραμείνει ανοιχτή έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2009. (Για επίσκεψη στην έκθεση τηλ. 2281084762).

Ο κ. Γ. Καλύβας βραβεύει μαθητές σχολείων της Σύρου.

Αιτήσεις συμμετοχής ΚΠΕ

Τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπ/σης (ΚΠΕ) διοργανώνουν για το σχολικό έτος 2009-10 πολυάριθμα εκπ/κά προγράμματα. Οι αιτήσεις συμμετοχής των σχολικών ομάδων στα προγράμματα που υλοποιούν τα ΚΠΕ θα πρέπει να αποσταλούν στους κατά τόπους Υπεύθυνους Περιβαλλοντικής Εκπ/σης (ΠΕ) μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 2009. Μπορείτε να δείτε στη διεύθυνση: http://e-emphasis.sch.gr/content/mag1/File/kpe.pdf τα εκπαιδευτικά προγράμματα για τη νέα σχολική χρονιά που προσφέρουν τα ΚΠΕ.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΩΡΑΣ ΑΝΔΡΟΥ

Δενδροφύτευση στο Παραπόρτι

Μεγάλη επιτυχία σημείωσε η εξόρμηση δενδροφύτευσης στο χώρο του Παραπορτίου, κοντά στο Στάδιο. Συμμετείχαν όλα τα παιδιά του Δημοτικού Σχολείου Χώρας μαζί με τους δασκάλους τους. Στόχος να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές μας για το μεγάλο ζήτημα της προστασίας του περιβάλλοντος και της φυσικής ισορροπίας. Τα παιδιά, χρησιμοποιώντας ελάχιστα τα εργαλεία και περισσότερο τα χέρια και τα πόδια τους μέσα σε 2 περίπου ώρες φύτεψαν 150 δέντρα και πραγματικά το απόλαυσαν. Τα δέντρα πρόσφερε συμπατριώτης μας που προτιμά να μείνει ανώνυμος. Ευχαριστούμε....

ΛΑΜΠΡΙΑΔΟΥ ΜΑΡΙΑ
Εκπαιδευτικός

Οδηγός Ανάπτυξης Διαθεματικών Δραστηριοτήτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ο «Οδηγός Ανάπτυξης Διαθεματικών Δραστηριοτήτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης», ο οποίος θα διανεμηθεί στις σχολικές μονάδες τη νέα σχολική χρονιά. Η ηλεκτρονική έκδοση είναι χωρισμένη σε 4 μέρη και μπορεί να την «κατεβάσει» και να την εκτυπώσει όποιος ενδιαφέρεται στις παρακάτω διευθύνσεις:

ΣΕΛΙΔΕΣ 1-40: http://pi-schools.sch.gr/dimotiko/perival/1-40.pdf
ΣΕΛΙΔΕΣ 40-80: http://pi-schools.sch.gr/dimotiko/perival/41-80.pdf
ΣΕΛΙΔΕΣ 80-120: http://pi-schools.sch.gr/dimotiko/perival/81-120.pdf
ΣΕΛΙΔΕΣ 120-164: http://pi-schools.sch.gr/dimotiko/perival/121-164.pdf

(Προτείνουμε ανεπιφύλακτα στους συναδέλφους που υλοποιούν προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης-και όχι μόνο-την αξιοποίηση του ΟΔΗΓΟΥ και ιδιαίτερα των φύλλων εργασίας του β' μέρους).

Δ.Σ. ΕΜΠΟΡΕΙΟΥ ΘΗΡΑΣ

Περιβαλλοντικά μονοπάτια της Λαυρεωτικής

Η επίσκεψή μας στο ΚΠΕ Λαυρίου είχε διάρκεια πέντε ημερών και φιλοξενηθήκαμε στους χώρους που μας διέθεσε το Κ.Π.Ε. Λαυρίου από στις 13-17 Μαΐου 2009 Ο αριθμός των εκπαιδευτικών που συνόδεψαν τα παιδιά ήταν δυο (2): Παπαδόπουλος Ιωάννης, Κωνσταντοπούλου Ευαγγελία, με αριθμό μαθητών δεκατρία (13). Η επίσκεψη είχε στόχο να ενημερωθούν για την ιδιομορφία του περιβάλλοντος της Λαυρεωτικής περιοχής και να κατανοήσουν τις διαφορές αλλά και τις ομοιότητες με τον δικό τους τόπο.

Το πρόγραμμα εξελίχθηκε σε όλο το φυσικό (εθνικός δρυμός, θάλασσα) και ανθρωπογενές τοπίο (αρχαιολογικοί χώροι, μεταλλεία, παραδοσιακοί οικισμοί, βιομηχανικά τοπία) της Λαυρεωτικής. Οι μαθητές γνώρισαν την ιστορία του τόπου, τη διαχρονική χρήση των φυσικών του πόρων και πρότειναν λύσεις για το σημερινό αποβιομηχανοποιημένο Λαύριο, στα πλαίσια της βιώσιμης ανάπτυξης της περιοχής.

Σκοπός του προγράμματος ήταν να αντιληφθούν οι μαθητές το ενιαίο του χώρου και την ανάγκη αντιμετώπισης των προβλημάτων και των προοπτικών ενός τόπου, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις παραμέτρους του. Με την ανάπτυξη του προγράμματος έχουν μια συνολική αντίληψη για την Λαυρεωτική και συμμετέχουν στον προβληματισμό για την ολιστική αντιμετώπιση των προβλημάτων.

Τα παιδιά έδειξαν να καταλαβαίνουν πολλά για την επίδραση που έχει ο

άνθρωπος πάνω στο περιβάλλον του, έμαθαν την ιστορία του Λαυρίου και κατανόησαν πώς μπορεί να λειτουργήσει ένα βιομηχανικό εργοστάσιο του μεγέθους της Γαλλικής Εταιρίας Μεταλλευμάτων.

ΛΑΒΑΡΗΣ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Δ.Σ ΕΜΠΟΡΕΙΟΥ

Παραδόθηκαν κάδοι ανακύκλωσης μπαταριών σε σχολεία της Σύρου

Κατόπιν πρωτοβουλίας του Τμήματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων παραδόθηκαν κάδοι ανακύκλωσης μπαταριών σε δημοτικά σχολεία και νηπιαγωγεία της Σύρου, σε συνεργασία με τον Ενιαίο Φορέα Διαχείρισης Απορριμμάτων Σύρου και την εταιρεία ΑΦΗΣ. Όσα σχολεία επιθυμούν να προμηθευτούν δωρεάν κάδους ανακύκλωσης μπαταριών μπορούν να απευθύνονται στο Τμήμα Περιβαλλοντικής Εκπ/σης ή να υποβάλλουν ηλεκτρονικά σχετική αίτηση στην ιστοσελίδα www.afis.gr

Συνάντηση δημάρχου Ερμούπολης με μαθητές και εκπαιδευτικούς

Με μαθητές και εκπαιδευτικούς συναντήθηκε ο δήμαρχος Ερμούπολης κ. Γιάννης Δεκαβάλλας την Πέμπτη 4 Ιουνίου στην πλατεία Μιαούλη, όπου πραγματοποιήθηκε παρουσίαση προγραμμάτων καινοτόμων δράσεων (περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, αγωγής υγείας), που υλοποίησαν τη φετινή χρονιά τα σχολεία της Ερμούπολης. Ο κ. δήμαρχος, συνοδευόμενος από τον αντιδήμαρχο Ερμούπολης κ. Γ. Καφούρο και το Γ. Γραμματέα του Δήμου κ. Η. Βούλτσο συνεχάρησαν τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς και τους διοργανωτές των εκδηλώσεων.

Στις εκδηλώσεις συμμετείχαν τα 1ο, 2ο, 3ο, 6ο Δημοτικά Σχολεία Ερμούπολης, τα Δημοτικά Σχολεία Χώρας Άνδρου και Πύργου Τήνου και το 6ο Νηπιαγωγείο Ερμούπολης.

Ο Δήμαρχος Ερμούπολης κ.Γιάννης Δεκαβάλλας έκανε την ακόλουθη δήλωση: «Είναι πολύ σημαντικές οι προσπάθειες που γίνονται τόσο από την Πρωτοβάθμια όσο και από την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στον τομέα του Περιβάλλοντος στο Νομό Κυκλάδων. Θα είναι σωτήριο για την κοινωνία μας αλλά και για ολόκληρο τον πλανήτη οι αυριανοί πολίτες να έχουν οικολογική συνείδηση και να είναι γενικότερα συνειδητοποιημένοι γύρω από τα πόσα πράγματα οφείλουν στη φύση και γενικότερα στο περιβάλλον. Γενικά είμαι αισιόδοξος γιατί διαπιστώνω ότι η περιβαλλοντική εκπαίδευση, έχει πολύ μεγάλη απήχηση στα παιδιά και στους εφήβους».

2ο Δ.Σ. ΠΑΡΟΙΚΙΑΣ

Επίσκεψη στο ΚΠΕ Κλειτορίας

Από την Πέμπτη 14 -05-09 ως την Κυριακή 17-05-09 τα 2 τμήματα της Στ' τάξης του 2ου Δ.Σ Παροικίας Πάρου επισκέφθηκαν το Κ.Π.Ε Κλειτορίας (όπου και διέμειναν)στα πλαίσια του τετραήμερου προγράμματος "Περιβαλλοντικές διαδρομές" που εκπονείται από το Περιβαλλοντικό Κέντρο. Το πρόγραμμα περιελάμβανε διαδρομές μέσα στην κωμόπολη της Κλειτορίας, επίσκεψη στο σπήλαιο των Λιμνών (που είναι γνωστό για τις λίμνες που σχηματίζονται μέσα στο σπήλαιο αλλά και για τους σχηματισμούς των σταλακτιτών και των σταλαγμιτών του), πεζοπορία 3 χλμ σε περιβαλλοντικό μονοπάτι που περιελάμβανε την περιοχή Μαύρη Λίμνα Κλειτορίας καθώς και επίσκεψη στις πηγές του Αροάνιου ποταμού. Τις απογευματινές ώρες, τα παιδιά εκπονούσαν εργασίες μέσα στο Κ.Π.Ε Κλειτορίας σχετικές με το πρόγραμμα που παρακολουθούσαν το πρωί της ίδιας, μέρας κάτω από την επίβλεψη των συνοδών εκπαιδευτικών αλλά και των υπεύθυνων του προγράμματος κ.Ανδρέα Σταυρόπουλο (δάσκαλο) και Μιχάλη Σαββόπουλο (γεωλόγο).

Η εμπειρία για τα παιδιά ήταν εξαιρετική. Η γνωριμία με ένα περιβάλλον διαφορετικό από το Κυκλαδικό τα ενθουσίασε,ενώ οι γνώσεις που απέκτησαν είναι πραγματικά αξιόλογες. Ευχαριστούμε θερμά το Κ.Π.Ε Κλειτορίας για την φιλοξενία και την άρτια οργάνωση, καθώς και τον Διευθυντή και το προσωπικό του Κέντρου Νεότητας στο οποίο διαμείναμε τις ημέρες του εκπαιδευτικού προγράμματος.

6ο Δ.Σ. ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ

Επίσκεψη στο δημαρχείο Ερμούπολης

Συνάντηση με τον Δήμαρχο Ερμούπολης κ. Γιάννη Δεκαβάλλα πραγματοποίησαν στις 22/5/09 μαθητές-τριες της Α' τάξης του 6ου Δημοτικού Σχολείου Ερμούπολης με τη συνοδεία της δασκάλας τους κας Ελένης Ρούσσα. Στη συνάντηση παρευρέθηκε και ο Γενικός Γραμματέας του Δήμου κ. Ηρακλής Βούλτσος, που ξενάγησε τα παιδιά στην Αίθουσα Δημοτικού Συμβουλίου. Στην επίσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο περιβαλλοντικού προγράμματος με θέμα την ανακύκλωση, οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να θέσουν ερωτήματα στον κ. Δεκαβάλλα, για τις σχετικές ενέργειες που έχουν γίνει στην πόλη.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΝΩ ΣΥΡΟΥ

Ξενάγηση σε ανεμόμυλο

Ξενάγηση σε παραδοσιακό ανεμόμυλο στην περιοχή του Αι Θανάση στην Άνω Σύρο πραγματοποίησε το Νηπιαγωγείο Άνω Σύρου την 13 Μαΐου, στο πλαίσιο προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με θέμα "Ανεμόμυλοι", που υλοποίησε το σχολείο. Τα νήπια ξενάγησε στο εσωτερικό του αναπαλαιωμένου μύλου ο διευθυντής των Τεχνικών Υπηρεσιών του δήμου Άνω Σύρου κ. Σωτήρης Μπούσιας.

ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ

Δενδοφύτευση από το Δ.Σ. Ακρωτηρίου

Στις αρχές του Φλεβάρη σύσσωμο το 2/θ Δημοτικό Σχολείο Ακρωτηρίου-Θήρας -σε συνεργασία με το Σύλλογο Γονέων & Κηδεμόνων και το Δήμο Θήρας- συμμετείχε στη δεντροφύτευση μπροστά από τον Αρχαιολογικό Χώρο του Ακρωτηρίου. Η δεντροφύτευση περιλάμβανε ελιές και πικροδάφνες οι οποίες είναι στενά συνδεδεμένες με τη μεσογειακή χλωρίδα. Τα παιδιά ενθουσιάστηκαν με την όλη δραστηριότητα. Έτσι ο άκρατος ενθουσιασμός μετατράπηκε σε ευγενή άμιλλα για το ποιος/ποια θα φυτέψει τις περισσότερες ρίζες. Το αποτέλεσμα ήταν εκπληκτικό! Σε μιάμιση ώρα καταφέραμε, με τα κηπευτικά εργαλεία που είχαμε πάρει από το σπίτι, να φυτέψουμε γύρω στις 250 ρίζες. Μετά το πέρας τη διαδικασίας ξαποστάσαμε για να καμαρώσουμε το έργο μας... Φύγαμε από το χώρο της δεντροφύτευσης νιώθοντας ικανοποίηση για την προσφορά μας προς τη μητέρα φύση και δίνοντας υπόσχεση να την επαναλάβουμε κάπου αλλού!

ΕΙΡΗΝΗ ΜΑΥΡΟΚΕΦΑΛΙΔΟΥ
Προϊσταμένη Δ.Σ. Ακρωτηρίου

ΣΥΡΟΣ

Ολοκληρώθηκε ο κύκλος ενημερωτικών παρουσιάσεων για την ανακύκλωση

Ολοκληρώθηκε στις 26/3 ο κύκλος ενημερωτικών παρουσιάσεων σε σχολικές μονάδες α/θμιας εκπ/σης της Σύρου με θέμα «Ανακύκλωση υλικών: η συμβολή των σχολείων», που διοργάνωσε το Τμήμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων σε συνεργασία με τον πρόσφατα συσταθέντα Ενιαίο Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Σύρου, κατόπιν αιτήματος του εν λόγω φορέα και ενόψει της εφαρμογής ολοκληρωμένου προγράμματος ανακύκλωσης στο νησί, στο οποίο θα κληθούν να συμμετάσχουν ενεργά τα σχολεία. Οι ενημερωτικές παρουσιάσεις, διάρκειας 1 διδακτικής ώρας, στις οποίες συμμετείχαν εκπρόσωπος του Ενιαίου Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Σύρου καθώς και ο υπεύθυνος Π.Ε Α/θμιας Εκπ/σης και τις οποίες παρακολούθησαν οι μαθητές των Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεων, πραγματοποιήθηκαν τους μήνες Ιανουάριο-Μάρτιο στα δημοτικά σχολεία της Σύρου, με τη σύμφωνη γνώμη των συλλόγων διδασκόντων.

ΤΗΝΟΣ

Μαθητική έκθεση για το περιβάλλον

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε το Μάρτιο-Απρίλιο 2009 η μαθητική έκθεση ζωγραφικής, παζλ και κατασκευών στην αίθουσα του Δήμου Τήνου «Πολύκεντρο». Η έκθεση των μαθητών των σχολείων της α/θμιας και β/θμιας εκπ/σης του νησιού με θέμα «Η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος της Τήνου: η συμβολή των σχολείων» οργανώθηκε από τα Τμήματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων σε συνεργασία με το δήμο Τήνου και το σύλλογο «Οι φίλοι του πρασίνου» στο πλαίσιο των εκδηλώσεων της «Εβδομάδας πρασίνου», με την ευκαιρία της Παγκόσμιας ημέρας της Δασοπονίας (21 Μαρτίου).

ΣΥΡΟΣ - ΤΗΝΟΣ - ΝΑΞΟΣ

Σεμινάρια και ενημερωτικές παρουσιάσεις για το νερό

Το Τμήμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Α/θμιας Εκπαίδευσης Κυκλάδων σε συνεργασία με το Τμήμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Β/θμιας Εκπαίδευσης Κυκλάδων και το Μεσογειακό Γραφείο Πληροφόρησης πραγματοποίησαν σεμινάρια Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στη Νάξο στις 28 Απριλίου 2009 (αίθουσα του Δημοτικού Συμβουλίου Νάξου), στη Σύρο στις 6 Μαΐου 2009 (Δ.Σ Ποσειδωνίας) και στην Τήνο (Πνευματικό Κέντρο Π.Ι.Ι.Ε.Τ) στις 7 Μαΐου 2009, με θέμα «Το νερό και ο εφιάλτης της λειψυδρίας στις Κυκλάδες: Εκπαιδευτικό υλικό και η συμβολή της Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης». Στους 85 συμμετάσχοντες εκπαιδευτικούς δόθηκαν βεβαιώσεις παρακολούθησης και εκπαιδευτικό υλικό.

Των σεμιναρίων προηγήθηκαν ενημερωτικές παρουσιάσεις απευθυνόμενες στους μαθητές των Ε' και ΣΤ' τάξεων στο 5ο Δ.Σ Ερμούπολης και στο 2ο Δ.Σ Τήνου, διάρκειας μιας διδακτικής ώρας, με τη σύμφωνη γνώμη του συλλόγου διδασκόντων, την Τετάρτη 6 & Πέμπτη 7 Μαΐου 2009 αντίστοιχα, με θέμα την αξία του βρόχινου νερού και την πιλοτική εφαρμογή επιλεγμένων δραστηριοτήτων του σχετικού εκπαιδευτικού υλικού από στελέχη του Μεσογειακού Γραφείου Πληροφόρησης και τον Υπεύθυνο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Σεμινάρια Π.Ε 2008-9

Το Τμήμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων πραγματοποίησε τα παρακάτω σεμινάρια και ημερίδες περιβαλλοντικής εκπαίδευσης τη χρονιά 2008-9:

1. **«Η εκπαίδευση για την αειφορία στο νηπιαγωγείο»** (Συνδιοργάνωση με τη σχολική σύμβουλο Προσχολικής Αγωγής Κυκλάδων), Σύρος, 2/10/08
2. **«Ο ρόλος του / της εκπαιδευτικού στο σύγχρονο σχολείο και οι καινοτόμες δράσεις»** (Συνδιοργάνωση με το Τμήμα Αγωγής Υγείας Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων και τη Σχολική σύμβουλο 2ης Περιφέρειας Κυκλάδων), Τήνος, 9/10/08
3. **«Θεματολογία και μεθοδολογία υλοποίησης προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης»**, Σαντορίνη, 22/10/08
4. **«Θεματολογία και μεθοδολογία υλοποίησης προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης»**, Άνδρος, 6/11/08
5. **«Προστατευόμενες Περιοχές των Κυκλάδων & Περιβαλλοντική Εκπαίδευση»** (Συνδιοργάνωση με το Τμήμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Β/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων και την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία), Σύρος, 7-8/3/09
6. **«Το νερό και ο εφιάλτης της λειψυδρίας στις Κυκλάδες: Εκπαιδευτικό υλικό και η συμβολή της Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης»** (Συνδιοργάνωση με το Τμήμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Β/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων και τη ΜΙΟ), Νάξος, 28/4/09
7. **«Το νερό και ο εφιάλτης της λειψυδρίας στις Κυκλάδες: Εκπαιδευτικό υλικό και η συμβολή της Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης»** (Συνδιοργάνωση με το Τμήμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Β/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων και τη ΜΙΟ), Σύρος, 6/5/09
8. **«Το νερό και ο εφιάλτης της λειψυδρίας στις Κυκλάδες: Εκπαιδευτικό υλικό και η συμβολή της Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης»** (Συνδιοργάνωση με το Τμήμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Β/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων και τη ΜΙΟ), Τήνος, 7/5/09
9. **«Βιώσιμη ανάπτυξη στη Σύρο. Η συμβολή της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης»** (Συνδιοργάνωση με το Σύλλογο Δασκάλων-Νηπιαγωγών Σύρου-Τήνου-Μυκόνου), Σύρος, 3/6/09

ΣΥΡΟΣ

Σεμινάριο για τις προστατευόμενες περιοχές

Το Τμήμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Α/θμιας Εκπαίδευσης Κυκλάδων σε συνεργασία με το Τμήμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Β/θμιας Εκπαίδευσης Κυκλάδων και την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία διοργάνωσε διήμερο σεμινάριο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, με θέμα "Προστατευόμενες Περιοχές των Κυκλάδων & Περιβαλλοντική Εκπαίδευση", το Σάββατο 7 και την Κυριακή 8 Μαρτίου 2009 στη Σύρο.

Η πρώτη μέρα του σεμιναρίου πραγματοποιήθηκε στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ερμούπολης (αίθουσα Παναγούλη) και το παρακολούθησαν εκπαιδευτικοί Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης της Σύρου. Τη δεύτερη μέρα πραγματοποιήθηκε μελέτη πεδίου στην περιοχή Παπούρι της Απάνω Μεριάς, όπου συμπληρώθηκαν και φύλλα εργασίας σχετικά με τη χλωρίδα και την πανίδα της περιοχής. Τη Δευτέρα 9 Μαρτίου πραγματοποιήθηκε ενημερωτική παρουσίαση διάρκειας μιας διδακτικής ώρας απευθυνόμενη στους μαθητές όλων τάξεων του 6ου Δημοτικού Σχολείου Ερμούπολης, με τη σύμφωνη γνώμη του συλλόγου διδασκόντων, με θέμα "Τα πουλιά του Αιγαίου και οι προστατευόμενες περιοχές" από μέλη της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας και τον υπεύθυνο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Ημέρες περιβάλλοντος στη

Το Τμήμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων με αφορμή τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος πραγματοποίησε ένα κύκλο εκδηλώσεων με τίτλο ΗΜΕΡΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ 2009 στη Σύρο (1-4 Ιουνίου), με τη συμμετοχή νηπιαγωγείων, δημοτικών σχολείων και φορέων της Σύρου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ
ΔΕΥΤΕΡΑ 1 ΙΟΥΝΙΟΥ

- Ενημερωτικές παρουσιάσεις στο 6ο Νηπιαγωγείο Ερμούπολης(κλασικό-ολοήμερο τμήμα) με θέμα "Τα λουλούδια της Σύρου". Εισηγήτρια: Μ. Σπαρτινού (υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Β/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων)
- Προβολές ταινιών οικολογικού περιεχομένου στα σχολεία Α/θμιας εκπ/σης της Σύρου.

ΤΡΙΤΗ 2 ΙΟΥΝΙΟΥ

Ενημερωτική παρουσίαση στο 2ο Δ.Σ Ερμούπολης με θέμα "Προστασία των δασών-Προστασία από τις πυρκαγιές". Εισηγητής: Υποπυραγός Τζώρτζης Ιάκωβος.
- Εθελοντικός καθαρισμός ακτής Κινίου από μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Άνω Σύρου
- Ξενάγηση μαθητών του Δημοτικού Σχολείου Άνω Σύρου στο Ενυδρείο του δήμου Άνω Σύρου (Κίνι)
- Προβολή του βραβευμένου ντοκιμαντέρ ΦΩΝΗ ΑΙΓΑΙΟΥ της Λυδίας Καρρά στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Αιγαίου (8.30 μ.μ, κτίριο Κορνηλάκη). Την ταινία προλόγισαν οι: Ιωσήφ Στεφάνου (καθηγητής ΕΜΠ), Μιχάλης Μακρουλάκης (ζωγράφος).

ΤΕΤΑΡΤΗ 3 ΙΟΥΝΙΟΥ
Θέατρο ΑΠΟΛΛΩΝ (9 π.μ)

- Προβολή του βραβευμένου με Όσκαρ ντοκιμαντέρ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ (2006) του Λικ Ζακέ. Ελεύθερη είσοδος για τους μαθητές των Δημοτικών Σχολείων της Σύρου. Την ταινία παρακολούθησαν 90 μαθητές του 1ου και 3ου Δ.Σ Ερμούπολης.
- Εθελοντικός καθαρισμός ακτής Βάρης από μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Βάρης - Μάννα
- Ημερίδα Περιβαλλοντικής Εκπ/σης για εκπαιδευτικούς
- Εκδήλωση /συζήτηση με θέμα: «Βιώσιμη ανάπτυξη στη Σύρο. Η συμβολή της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης», Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ερμούπολης (7 μ.μ). (Συνδιοργάνωση με το Σύλλογο Δασκάλων Νηπιαγωγών Σύρου-Τήνου-Μυκόνου)

Εισηγητές:
- **Ιωσήφ Στεφάνου** (καθηγητής ΕΜΠ) «Περιβάλλον: πρακτικές, συναισθηματικές και ιδεολογικές διαστάσεις»
- **Τζώρτζης Μακρυωνίτης** (δήμαρχος Ποσειδωνίας) «Η συμβολή της τοπικής αυτοδιοίκησης και της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στην επίτευξη του στόχου 20-20-20/2020»
- **Γιάννης Τομαής** (οικονομολόγος, σύμβουλος ανάπτυξης Τ.Ε.Δ.Κ Κυκλάδων) «Βιώσιμη ανάπτυξη στη Σύρο: Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης»

Ο καθηγητής Ι. Στεφάνου προλογίζει την προβολή της ταινίας ΦΩΝΗ ΑΙΓΑΙΟΥ

Από την παρουσίαση με θέμα τα «Αγριολούλουδα της Σύρου» στο 6ο Ν/Γ Ερμούπολης

- **Απόστολος Χατζηπαρασκευαΐδης** (υπεύθυνος Περιβαλλοντικής Εκπ/σης Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων) «Βιώσιμη ανάπτυξη και ευαισθητοποίηση φορέων: Η περίπτωση της Σύρου»
- **Μαρία Σπαρτινού** (υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπ/σης Β/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων) «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση-Εκπαίδευση για την αειφορία: Η περίπτωση του μαθητικού τουρισμού»
- **Νίκος Αλμπανόπουλος** (πρόεδρος Ενιαίου Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Σύρου) «ΧΥΤΑ-Ανακύκλωση στη Σύρο: Ένα εφαρμοσμένο παράδειγμα»
- **Τάσος Αναστασίου** (προϊστάμενος τμήματος Πολιτισμού Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κυκλάδων) «Διαδρομές Πολιτιστικού Ενδιαφέροντος στις Κυκλάδες. Το δίκτυο μονοπατιών της Σύρου: Προβλήματα διάσωσης, διαχείρισης & ευαισθητοποίησης»

Ακολούθησε συζήτηση με το κοινό.

Σύρο (1 - 4 Ιουνίου 2009)

Εργαστήρι κατασκευών από ανακυκλώσιμα υλικά

Πανό με περιβαλλοντικά θέματα αναρτημένα στην είσοδο του δημαρχείου Ερμούπολης

ΠΕΜΠΤΗ 4 ΙΟΥΝΙΟΥ
Ερμούπολη-Πλατεία Μιαούλη (9π.μ-12 μ.μ)

- Παρουσίαση προγραμμάτων καινοτόμων δράσεων (περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, αγωγής υγείας), που υλοποίησαν τη φετινή χρονιά τα σχολεία της Σύρου. Έλαβαν μέρος το 1ο,2ο,3ο,6ο Δ.Σ Ερμούπολης, το 6ο Νηπιαγωγείο Ερμούπολης καθώς και τα Δ.Σ Πύργου Τήνου και Χώρας Άνδρου. Συνάντηση με μαθητές και εκπαιδευτικούς-τους οποίους και συνεχάρη- είχε ο δήμαρχος Ερμούπολης κ. Γ. Δεκαβάλλας.
- Εργαστήρι ζωγραφικής
- Έκθεση έργων ζωγραφικής των μαθητών με θέμα το περιβάλλον και την υγεία

(Συνδιοργάνωση με το Τμήμα Αγωγής Υγείας Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων)

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- Έκθεση βιβλίου για τη φύση και την οικολογία ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ (Πλατεία Μιαούλη) ΠΑΙΔΙΚΗ ΚΑΙ ΕΦΗΒΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ (Πλατεία Μιαούλη)
- Ξεναγήσεις σχολείων στο Ενυδρείο του δήμου Άνω Σύρου (Κίνι)
- Εργαστήρι κατασκευών από ανακυκλώσιμα υλικά. Πέμπτη 4 Ιουνίου Ερμούπολη-Πλατεία Μιαούλη (9π.μ-12 μ.μ) ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΤΜΗΜΑ ΣΥΡΟΥ)
- Έκθεση φωτογραφίας για το περιβάλλον. Πέμπτη 4 Ιουνίου Ερμούπολη-Πλατεία Μιαούλη (9π.μ-12 μ.μ) ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ ΣΥΡΟΥ
- Έκθεση φωτογραφίας στο Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης(κτίριο Κατσιμαντή, Γ. Παπανδρέου 11) «Τα αόρατα παιδιά» (Για επίσκεψη στην έκθεση τηλ. 2281084762) ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ-ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
(www.oikokyklades.blogspot.com)

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

- *ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΑΣΚΑΛΩΝ-ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ ΣΥΡΟΥ- ΤΗΝΟΥ-ΜΥΚΟΝΟΥ*
- *ΤΜΗΜΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ Δ/ΝΣΗΣ Α/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ*
- *ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ Δ/ΝΣΗΣ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ*
- *ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ*
- *ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ*
- *ΔΗΜΟΣ ΑΝΩ ΣΥΡΟΥ*
- *ΔΗΜΟΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑΣ*
- *ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ*
- *ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΤΜΗΜΑ ΣΥΡΟΥ)*
- *ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ ΣΥΡΟΥ*
- *ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ*
- *ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ*
- *ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ*
- *ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ*
- *ΠΑΙΔΙΚΗ ΚΑΙ ΕΦΗΒΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ*
- *ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΥΡΟΥ)*
- *ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ*
- *ΕΝΥΔΡΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΑΝΩ ΣΥΡΟΥ*

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:
Εφημερίδα ΑΠΟΨΗ (www.apopsy.gr)

Σκοπός του προγράμματος
Να γνωρίσουν το περιβάλλον στο οποίο ζουν και να αποκτήσουν θετικές στάσεις και συμπεριφορές γι' αυτό.
Μέθοδος εργασίας
Σχέδιο εργασίας (project)
Στόχοι του προγράμματος
- Να παρατηρούν τα παιδιά το άμεσο περιβάλλον στο οποίο ζουν.
- Να αποκτήσουν θετικές στάσεις και συμπεριφορές και να σέβονται το περιβάλλον τους.
- Να μάθουν για την αρχιτεκτονική των κτιρίων.
- Να γνωρίσουν τους φυτικούς οργανισμούς της περιοχής.
- Να χαρτογραφήσουν την γειτονιά μας.
- Να συλλέξουν πληροφορίες για τα μαγαζιά της γειτονιάς.

Συνεργασία
- με τους υπεύθυνους του προγράμματος
- τοπική κοινωνία
- φορείς του δήμου
- γονείς των παιδιών
- παρατηρήσαμε την ύπαρξη σχολείων που θέλησαν τα παιδιά να επισκεφθούμε σε έναν επόμενο περίπατο
- ασχοληθήκαμε με τα επαγγέλματα των ανθρώπων της γειτονιά μας
- επισκεφθήκαμε το super market της γειτονιάς μας και τα παιδιά πήραν μια συνέντευξη από τους εργαζόμενους
- συζητήσαμε και είδαμε φωτογραφίες πως ήταν παλιά η γειτονιά μας
- αναλύσαμε πως ήταν παλιά και πως εξελίχθηκαν τα επαγγέλματα
- διαβάσαμε αποσπάσματα από το βιβλίο «επαγγέλματα παλιά που δεν υπάρχουν πια»
- αφήγηση παραμυθιού «Άρης ο τσαγκάρης»

Επίσης, παρατηρήσαμε το φυσικό περιβάλλον και τα παιδιά μέσα από τις ζωγραφιές τους αποτύπωσαν την κατάσταση της περιοχής σε σχέση με τα λουλούδια, δέντρα και διάφορα φυτά που υπάρχουν. Φέραμε βιβλία στην τάξη για να πάρουμε πληροφορίες γι' αυτά τα φυτά.
Κατά τη διάρκεια του προγράμματος, γειτονιάς» στολίζοντάς την με φωτογραφίες, ζωγραφιές των παιδιών και άλλα σχετικά υλικά.
Τέλος, καθένα παιδί ξεχωριστά μίλησε για την δικιά του γειτονιά. Παρουσιάζοντας την με ζωγραφιές και φωτογραφίες στα υπόλοιπα παιδιά την γειτονιά, έτσι αναφέρθηκαν πολλές από τις περιοχές του νησιού, στο χάρτη τη Σίφνου σημειώθηκε που είναι το κάθε παιδί και συζητήθηκε ποιος είναι μακριά, κοντά και φτιάχτηκε και ένας πίνακας με τα ονόματα των γειτονιών και τα ονόματα των παιδιών.

Αξιολόγηση
Η ενασχόληση των παιδιών με θέματα που έχουν άμεση σχέση με το περιβάλλον τους βοηθάει στο να παραμένει έντονο το ενδιαφέρον των παιδιών. Παρατηρήθηκε ότι στο ελεύθερο παιχνίδι πήγαιναν στη γωνιά της Σχολειογειτονιάς και επεξεργάζονταν τα υλικά, παρατηρούσαν φωτογραφίες και συζητούσαν μεταξύ τους γι αυτά που ξέρουν και σημείωναν ό,τι θεωρούσαν σημαντικό.
Ζητούσαν να βγαίνουμε πιο συχνούς πε-

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΣ ΣΙΦΝΟΥ

«Γνωρίζω τη γειτονιά μου»

Περιγραφή
Μια ηλιόλουστη μέρα του Ιανουαρίου, κάναμε έναν περίπατο στην γειτονιά μας με αφορμή την συζήτηση που είχαμε στην τάξη για το τι βρίσκεται έξω από το νηπιαγωγείο μας. Ο περίπατος είχε σαν στόχο να παρατηρήσουν τα παιδιά, όσο το δυνατόν περισσότερα πράγματα. Καταγράψαμε τις εντυπώσεις των παιδιών σε φωτογραφίες, σε απεικονίσεις των παιδιών με ζωγραφική και δικές μας σημειώσεις. Προσπαθήσαμε να εστιάσουμε στο τι μας έκανε εντύπωση, τι μας αρέσει στη γειτονιά του σχολείου, τι κτίρια υπάρχουν και τι μαγαζιά. Χωριστήκαμε σε 3 ομάδες των 6-7 παιδιών και η κάθε ομάδα εστίασε σε κάτι συγκεκριμένο. Γυρνώντας στην τάξη επεξεργαστήκαμε τις πληροφορίες με μια σειρά από δραστηριότητες.
- Καταγράψαμε επιγραφές καταστημάτων και πινακίδων.
- Ξεχωρίσαμε ελληνικές και ξένες λέξεις και συζητήσαμε το λόγο για τον οποίο χρειάζονται 2 γλώσσες.
- αλλάξαμε την επιγραφή από το δικό μας μπακάλικο στην τάξη
- χαρτογραφήθηκε η γειτονιά μας σε χαρτί του μέτρου από τα παιδιά

προέκυψε το θέμα πόσο μακριά ή κοντά είναι το νηπιαγωγείο από τα σπίτια των παιδιών, ότι κάποια χρησιμοποιούν λεωφορείο για την μετακίνησή τους και άλλα έρχονται με τα πόδια. Είδαμε μέσω του υπολογιστή το νησί και όλους τους οικισμούς και φτιάξαμε το χάρτη της δικιάς μας γειτονιάς που την ονόμασαν τα παιδιά « Σχολειογειτονιά».
Επίσης, παρατηρήθηκε πόσο καθαρό είναι το άμεσο περιβάλλον μας, και συζητήθηκε η σημασία που έχει να προσέχουμε και να σεβόμαστε τον τόπο στον οποίο ζούμε. Επιπλέον, λόγω των πολλών κάδων ανακύκλωσης, ασχοληθήκαμε με το θέμα της ανακύκλωσης φτιάχνοντας διάφορες κατασκευές από ανακυκλώσιμα υλικά και παίξαμε κινητικά παιχνίδια. Μάλιστα, η τελική γιορτή της σχολικής χρονιάς είχε ως θέμα την ανακύκλωση και παιχνίδια.
Το μπακάλικο της τάξης μας εξελίχθηκε σε ένα super market το οποίο εμπλουτίστηκε με διάφορα σχετικά υλικά, όπως με κουτιά από γάλα μέχρι τιμοκατάλογο που φτιάξανε τα παιδιά, μπλοκάκι για να δίνουν αποδείξεις και ένα μικρό κομπιουτεράκι.
Δημιουργήσαμε την γωνιά της «Σχολειο-

ριπάτους και να επισκεφτούμε όλα τα μαγαζιά της περιοχής. Σε καθημερινές συζητήσεις για το τι κάνανε την προηγούμενη μέρα πήγαιναν στον χάρτη που φτιάξανε και εξηγούσαν που πήγανε με την οικογένειά τους και τι υπήρχε σ' εκείνη την περιοχή. Έμαθαν να παρατηρούν το χώρο που βρίσκονται κάθε φορά και να εκφράζονται γι' αυτόν ώστε να κατανοήσουν και οι υπόλοιποι.
Συμπέρασμα
Η έξοδος από το χώρο του σχολείου κι η σύνδεση του μικρόκοσμου της τάξης με τον έξω κόσμο είναι μια εμπειρία πλούσια σε ερεθίσματα. Η μαθησιακή διαδικασία γίνεται πιο ενδιαφέρουσα και τα παιδιά οδηγούνται σε μια βιωματική προσέγγιση του θέματος. Τα παιδιά χαίρονται ιδιαίτερα να μιλούν για το δικό τους σπίτι και τα προσωπικά τους βιώματα και έδειχναν με καμάρι τις φωτογραφίες τους, τις ζωγραφιές τους και τα υλικά που φέρνανε για τον στολισμό της τάξης τα επιδείκνυαν με χαρά.

Νηπιαγωγοί: **ΕΥΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ**
ΠΑΛΑΙΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ
ΔΙΑΜΑΝΤΗ ΙΩΑΝΝΑ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΠΑΤΣΙΟΥ ΑΝΔΡΟΥ

«Το δέντρο»

Προσπαθώντας να ευαισθητοποιήσουμε τους μαθητές μας απέναντι στα κρίσιμα ζητήματα του περιβάλλοντος, αποφασίσαμε να τα προσεγγίσουμε μέσα από τη μελέτη ενός βασικού στοιχείου της ενεργειακής πυραμίδας: του δέντρου. Η προσέγγιση αυτή ήταν διαθεματική συνδυάζοντας τομείς όπως την γεωγραφία, τη βιολογία, τη λαογραφία, την ιστορία, την ζωγραφική, τη λογοτεχνία και τα μαθηματικά. Τα παιδιά μελέτησαν το δέντρο ως πηγή ζωής, πηγή έμπνευσης και πίστης και αντιλήφθηκαν τους άρρηκτους δεσμούς που δένουν τον άνθρωπο με αυτό. Στόχος ήταν να καταλάβουν την οικολογική και πολιτισμική αξία του δέντρου και κατ' επέκταση του δάσους, τους κινδύνους που το απειλούν και τους τρόπους προστασίας του. Ξεκινώντας με αφετηρία το δέντρο, συζητήθηκαν θέματα όπως η ανακύκλωση, η ατμοσφαιρική ρύπανση, η κλιματική αλλαγή, η αποξήλωση και οι πυρκαγιές.

Μέθοδοι υλοποίησης

Τα παιδιά δραστηριοποιήθηκαν μέσα από σχέδια εργασίας που αναλάμβαναν σε ομάδες των 4 ατόμων. Η ομαδοσυνεργατική μέθοδος χρησιμοποιήθηκε στην κατασκευή αφισών, στην συλλογή και κατασκευή φυτολογίου, καθώς επίσης και στην κατασκευή του επιτραπέζιου παιχνιδιού.

Άλλες τεχνικές που εφαρμόστηκαν για να γνωρίσουν τα παιδιά και να νιώσουν την σημασία της φύσης ήταν:

- Μελέτη πεδίου
- Δραματοποίηση
- Παρατήρηση
- Βιωματικά παιχνίδια (Ο ιστός της ζωής, ο κορμός του δέντρου)

Ενημέρωση

Κατά την διάρκεια των πρώτων μηνών τα παιδιά ήρθαν σ' επαφή με την δομή και τις λειτουργίες του δέντρου. Η προσπάθειά μας ήταν να προσεγγίσουμε δύσκολες και θεωρητικές έννοιες όπως η φωτοσύνθεση και η χρονολόγηση των δέντρων με έναν βιωματικό και άμεσο τρόπο. Γι αυτόν το λόγο χρησιμοποιήσαμε βιωματικά παιχνίδια, και πολυμέσα (online games). Η ενημέρωση

συνεχίστηκε και εμπεδώθηκε στο πεδίο με εκδρομές που στόχο είχαν την παρατήρηση και την ταξινόμηση (φύλλων και δέντρων). Η παρατήρηση συνεχίστηκε με την δενδροφύτευση δέντρων ελιάς στον χώρο του σχολείου. Με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά μπόρεσαν να χαρούν την δημιουργία ζωής και την προσφορά στη σχολική και τοπική κοινότητα, αφήνοντας πίσω τους κάτι για τις μελλοντικές γενιές.

Εφαρμογές

Μετά την ενημέρωση πάνω στα είδη, την δομή, τις λειτουργίες, την αξία και τους κινδύνους του δέντρου και του δάσους, τα παιδιά κατασκεύασαν ένα επιτραπέζιο παιχνίδι με το θέμα « Το δέντρο». Οι μαθητές κατασκεύασαν και διατύπωσαν τις ερωτήσεις του παιχνιδιού μόνοι τους, επαναλαμβάνοντας έτσι τις γνώσεις που απέκτησαν όλο το χρόνο, και στην συνέχεια διασκέδασαν παίζοντας μαζί με τους συμμαθητές τους και τους δασκάλους τους.

Καλλιτεχνικές δραστηριότητες - Συμμετοχές

Οι μαθητές έλαβαν μέρος σε φωτογραφικό διαγωνισμό του Τμήματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κυκλάδων με θέμα « Η χλωρίδα και η πανίδα του τόπου σου». Με αφορμή αυτό, πραγματοποιήσαμε εκδρομή στην περιοχή Παραπόρτι της Άνδρου, όπου τα παιδιά φωτογράφησαν δέντρα, λουλούδια και ζώα του νησιού τους. Επίσης οι μαθητές έλαβαν μέρος στο πρόγραμμα του Υπουργείου Πολιτισμού με θέμα « Το δέντρο της ζωής σε τέσσερις εποχές» όπου εξέφρασαν τα συναισθήματά τους για το δέντρο μέσα από εικόνες και κείμενα. Κατά την διάρκεια του προγράμματος οι μαθητές διάβασαν το παραμύθι του Σελ Σίλβερστάιν, «Το Δέντρο που Έδινε». Ύστερα από δική τους πρωτοβουλία οι μαθητές το δραματοποίησαν και το παρουσίασαν κατά την διάρκεια της τελικής εκδήλωσης-παρουσίασης του περιβαλλοντικού προγράμματος.

Συμπεράσματα

Η υλοποίηση αυτού του προγράμματος είχε σημαντικά αποτελέσματα από γνωστική, συναισθηματική και κοινωνική άποψη. Πρώτον, τα παιδιά γνώρισαν καλύτερα το δέντρο και συνειδητοποίησαν την σχέση του με τον άνθρωπο καθώς επίσης και την έννοια του συστήματος και της αλληλεξάρτησης των οικοσυστημάτων. Δεύτερον, έγινε κατανοητή

η ευθύνη που έχει ο άνθρωπος απέναντι στην φύση. Δόθηκε έμφαση στις ομοιότητες του ανθρώπου με το δέντρο ως βιολογικοί οργανισμοί και στη σχέση συνεργασίας (όχι ανταγωνισμού) του ανθρώπου με τη φύση.

Επίσης, τα παιδιά ανέλαβαν δράση και πρωτοβουλίες, ανέπτυξαν την επικοινωνιακή τους ικανότητα και την ατμόσφαιρα συνεργασίας μεταξύ τους. Τέλος, ασχολήθηκαν με θέματα που άπτονται της τοπικής και της ευρύτερης κοινωνίας, συνδέοντας την θεωρία με την πράξη και το σχολείο με την κοινότητα.

ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ
(Καθηγήτρια Αγγλικής)
ΚΑΣΤΡΑΝΤΑΣ ΚΩΣΤΑΣ (Δάσκαλος)

Μέσα στα πλαίσια του περιβαλλοντικού προγράμματος επιλέξαμε να ασχοληθούμε με το νερό. Ο λόγος είναι προφανής, μιας και οι Κυκλάδες αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα λειψυδρίας. Σκοπός ήταν να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές στο θέμα αυτό και να αποκτήσουν οικολογική συνείδηση.
Αρχικά γνωρίσαμε το νερό σαν στοιχείο, τον κύκλο του νερού στη φύση, την αναγκαιότητα του νερού στην ανθρώπινη διαβίωση και τέλος την ενεργό συμμετοχή των μαθητών μέσα σε αυτή τη διαδικασία και την ευαισθητοποίησή τους ως ενεργοί πολίτες.
Γνωρίσαμε τις μορφές του νερού στη φύση, πώς ο άνθρωπος επεμβαίνει σε αυτόν τον κύκλο και μέσα από τις ανάγκες του ανθρώπου για νερό ξεχωρίσαμε και ασχοληθήκαμε ιδιαίτερα με το πόσιμο νερό και με το εμφιαλωμένο νερό. Ο λόγος είναι ότι στην Τήνο το νερό δεν είναι πόσιμο και καταναλώνεται μόνο εμφιαλωμένο νερό.
Στόχος ήταν να μάθουν τα παιδιά τα στοιχεία του πόσιμου νερού και τη χρησιμότητα στον ανθρώπινο οργανισμό. Επίσης στόχος ήταν η ευαισθητοποίηση στο θέμα της ανακύκλωσης. Διαθεματικά μέσω αυτού ασχοληθήκαμε με τη γεωγραφία, μέσω της μελέτης (από πού προέρχεται η κάθε μάρκα νερού) και με τα εικαστικά.

δίκυκλης μηχανής!) και παρόλο που στο νησί μας δεν υπάρχει ανακύκλωση, τον αποθηκεύσαμε ώστε να παραδώσουμε το ανακυκλώσιμο υλικό στο Δήμο, ο οποίος έχει δεσμευτεί για το πρόγραμμα ανακύκλωσης στο νησί μας...
Φτιάξαμε ένα πολύ μεγάλο κάδο ανακύκλωσης από τα ήδη χρησιμοποιημένα μπουκάλια νερού!!!
3. Εικαστική και πολιτισμική προσέγγιση του θέματος:
Τα παιδιά βρήκαν και ζωγράφισαν εκφράσεις και παροιμίες για το νερό!!!

2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΗΝΟΥ

«Το νερό πηγή ζωής»

Δράση προγράμματος
Φάση 1η
Απόκτηση βασικών γνώσεων για το στοιχείο του νερού, τον κύκλο του νερού, τη χρησιμότητα του πόσιμου νερού στον άνθρωπο.

Φάση 2η
Γνωριμία με το πόσιμο νερό του Δήμου και το εμφιαλωμένο. Συγκεκριμένα ασχοληθήκαμε με το εμφιαλωμένο νερό, συγκεντρώνοντας όλες τις μάρκες που διατίθενται στο εμπόριο.
Κάθε παιδί ανέλαβε μια μάρκα νερού, κατέγραψε τα στοιχεία του και τον τόπο προέλευσής του, από πού πηγάζει και σε ποια περιοχή εμφιαλώνεται.
Στη συνέχεια έγινε σύγκριση αυτών καθώς και μέσα από αυτή τη διαδικασία ήταν προφανές σε ποια μέρη της Ελλάδας υπάρχουν πηγές και πληθώρα νερού σε αντίθεση με τις Κυκλάδες που αντιμετωπίζουν σοβαρότατο πρόβλημα λειψυδρίας.

Φάση 3η
Δράσεις
1. Ποιήματα:
Κάθε παιδί έγραψε ένα ποίημα για τη μάρκα νερού που είχε αναλάβει να μελετήσει.
2. Ανακύκλωση:
Μαζέψαμε ένα τεράστιο όγκο πλαστικών μπουκαλιών και γεμίσαμε ένα τεράστιο κάδο (μια τεράστια κούτα συσκευασίας

Συμπέρασμα
Θεωρώ ότι τα παιδιά απέκτησαν τις βασικές γνώσεις για το νερό στη φύση και για το πόσιμο νερό. Μέσα από τη διαθεματική προσέγγιση απέκτησαν και άλλες γνώσεις οι οποίες μέσα από αυτή τη διαδικασία έγιναν βίωμα στα παιδιά. Ευαισθητοποιήθηκαν στο θέμα της ανακύκλωσης και στην διαχείριση του νερού στο σπίτι. Και τέλος εκφράστηκαν ελεύθερα και δημιούργησαν με κέφι, μεράκι και πολλές ιδέες!!!
Ο στόχος πραγματώθηκε και άνοιξε ο δρόμος για υπεύθυνους μελλοντικούς πολίτες.

Τάξη Ε1-Παιδαγωγική καθοδήγηση: **ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΘΕΟΧΑΡΗ**

Γ2 - 2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΡΟΙΚΙΑΣ ΠΑΡΟΥ

«Η φώκια Σόνια αναλαμβάνει δράση»

Ένα παραμύθι για μικρούς και μεγάλους με στόχο την ευαισθητοποίηση όλων μας απέναντι στην εξαφάνιση της Μεσογειακής φώκιας «monachus- monachus» αλλά και στην προστασία του περιβάλλοντος που απειλείται από όλους μας.

Μια φορά και έναν καιρό, είχαν λιγοστέψει πολλά είδη ψαριών και θαλάσσιων ειδών. Η Σόνια, η φώκια monachus-monachus ήταν μια από τις 200 περίπου που είχαν απομείνει από το είδος της. Φώναξε μια μέρα λοιπόν τη φίλη της καρέτα - καρέτα, τη χελώνα, για να συζητήσουν ώστε να παρθούν αποφάσεις για το τι θα κάνουν ώστε να μη χαθούν όλοι από το βυθό και πεθάνει η θάλασσα. Έτσι έκαναν γενική συνέλευση. Πήραν μέρος όλα τα είδη της θάλασσας. Πρώτη μίλησε η Σόνια, η φώκια μας.

- «Φίλοι μου η Θάλασσά μας πεθαίνει. Κάτι πρέπει να κάνουμε» τους είπε

- έτσι όπως πάνε οι άνθρωποι θα χαθούμε τελείως. Εγώ και η φίλη μου ήδη κοντεύουμε να εξαφανιστούμε...» και όλα τα θαλάσσια είδη συμφώνησαν μαζί της. Αποφάσισαν λοιπόν ότι έπρεπε να μιλήσουν στους ανθρώπους και να τους ζητήσουν να καθαρίσουν τη θάλασσα από τα σκουπίδια για να μπορέσουν να ζήσουν. Μια αντιπροσωπεία βγήκε στη στεριά και θέλησε να μιλήσει με τον υπεύθυνο της θάλασσας.

Συναντήθηκαν αλλά δεν έβγαλαν συμπέρασμα. Οι άνθρωποι δεν συμφώνησαν. Έτσι η καρέτα - καρέτα και η Σόνια γύρισαν στη θάλασσα και έκαναν κάτι πολύ έξυπνο. Μάζεψαν τα σκουπίδια της θάλασσας όλοι μαζί και τα πέταξαν στη στεριά. Οι άνθρωποι θύμωσαν με την τρέλα των ψαριών και άρχισαν να ψαρεύουν κάθε μέρα όλο και πιο πολύ για εκδίκηση και τα παιδιά πετούσαν κάθε μέρα σκουπίδια.

Τα ψάρια και τα θηλαστικά αποφάσισαν να κάνουν κάτι. Ήταν έξαλλοι μαζί τους γιατί πέρα από το ψάρεμα και τη μόλυνση, είχαν πιάσει μια καρέτα- καρέτα και άλλα ζώα και τα φυλάκισαν. Νευρίασε τόσο πολύ η αδερφή της καρέτα - καρέτα που ζήτησε κάτι πολύ σημαντικό. Να πάνε σε άλλη θάλασσα να ζήσουν ώστε να μην πεθάνουν και για να μπορέσουν οι θηλυκές φώκιες να γεννήσουν ήρεμες τα μικρά τους.. Συμφώνησαν να το κάνουν και πήγαν έτσι σε άλλες θάλασσες να γεννήσουν τα μικρά. Μα δεν έφυγαν όλοι. Οι άνθρωποι συνέχισαν να ψαρεύουν πολύ, να μολύνουν, να σκοτώνουν.

Η Σόνια κάθε φορά που μάθαινε άσχημα νέα, έκλαιγε. Έτσι μια μέρα ζήτησε από τους φίλους της να γυρίσουν πίσω για να βοηθήσουν τα φοβισμένα θαλάσσια είδη. Στην επιστροφή όμως αποφάσισαν να κάνουν πινακίδες με συνθήματα και να τα δίνουν στους ανθρώπους.

Τελικά αφού όλα τα ψάρια έφτιαξαν τις πινακίδες, τις έβγαλαν στη στεριά ,κάλεσαν τα κανάλια της τηλεόρασης με τη βοήθεια της Μ.Ο.Μ που προστατεύει τη Σόνια, τους μίλησαν δείχνοντάς τους τις πινακίδες που έγραφαν «Μη μολύνετε τη θάλασσα», «θέλουμε ειρήνη με τους ανθρώπους», «Μη μας σκοτώνετε» τους εξήγησαν αλλά με τη δημοσιότητα το έμαθαν και αυτοί που έκαναν κακό και νευρίασαν πολύ. Νευρίασαν τόσο πολύ που ένας κακός ψαράς έριξε σακούλες διαφανείς στη θάλασσα. Αποτέλεσμα πολλές χελώνες καρέτα-καρέτα εξαφανίστηκαν αφού τις έφυγαν γιατί τις πέρασαν για μέδουσες*. Η monachus-monachus στενοχωρήθηκε για άλλη μια φορά πολύ και έκλαψε. Πάλι για άλλη μια φορά αποφάσισαν να φύγουν μέχρι οι άνθρωποι να καταλάβουν το λάθος τους και να καθαρίσουν τη θάλασσα. Γι' αυτό κρύφτηκαν όλοι στα βαθιά. Τα ψάρια, τα όστρακα, οι φάλαινες, τα δελφίνια, οι χελώνες, όλα μα όλα εξαφανίστηκαν στα βαθιά νερά και η θάλασσα νέκρωσε.

Τότε οι άνθρωποι όταν είδαν τι έκαναν, ότι δεν υπήρχαν πια ψάρια καθάρισαν τη θάλασσα, έριξαν φαγητό και περίμεναν.

Όταν τα θαλάσσια είδη ήταν ότι οι άνθρωποι πρόσεχαν πια, αποφάσισαν να γυρίσουν και έτσι η θάλασσα γέμισε ζωή ξανά.

Από τότε οι άνθρωποι έμαθαν να προστατεύουν τα ζώα που κινδύνευαν από εξαφάνιση, αυτά πάλι πολλαπλασιάστηκαν και γέμισαν τις θάλασσες του κόσμου.

Έτσι έζησαν αυτοί καλά και μονιασμένοι για πάντα.

** Οι μέδουσες είναι το αγαπημένο φαγητό της καρέτα-καρέτα*

Η υπεύθυνη του προγράμματος
ΜΗΡΤΣΕΚΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

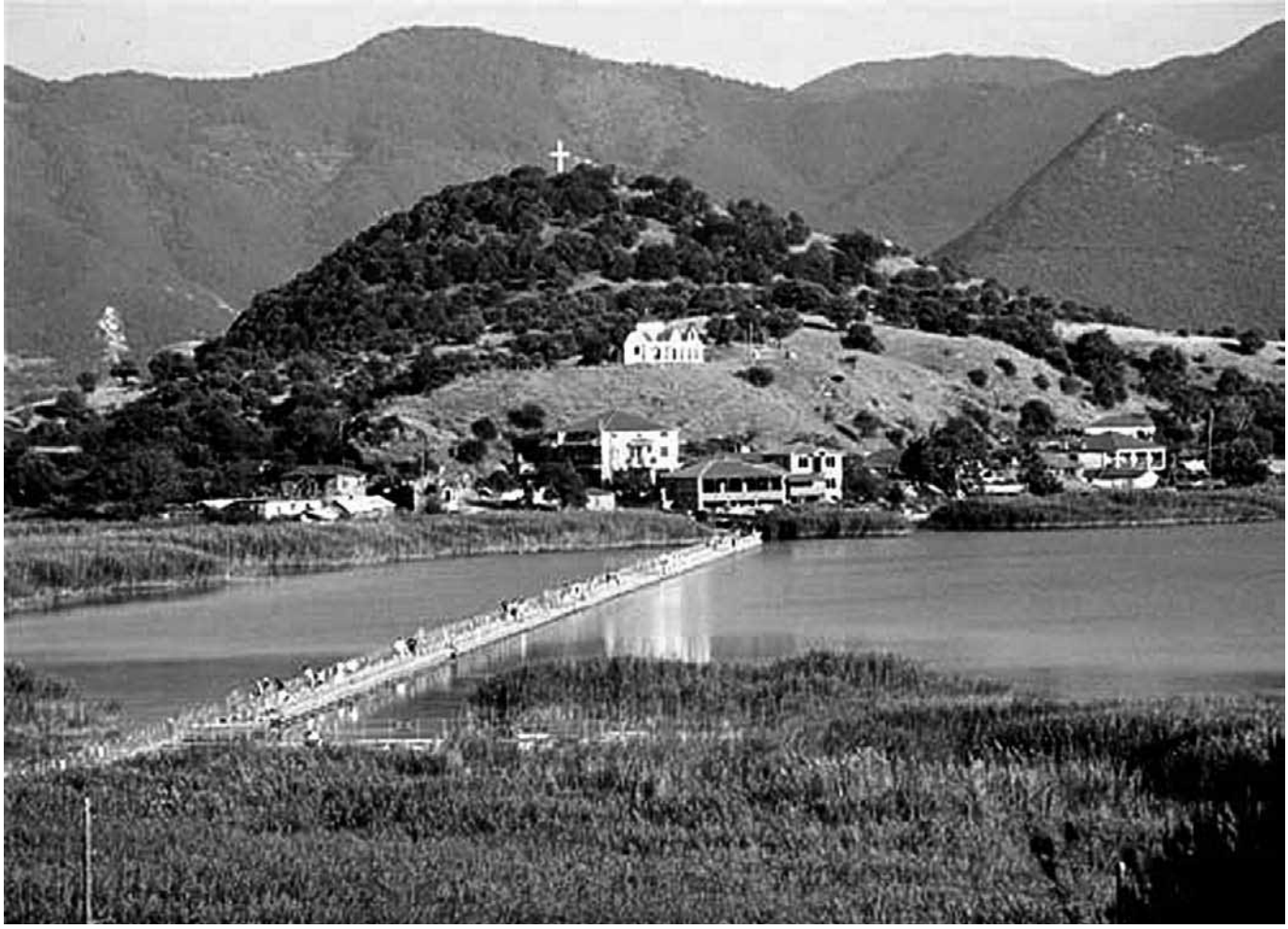

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΙΓΙΑΛΗΣ ΑΜΟΡΓΟΥ

Οικοσύστημα της λίμνης

Η περίπτωση των Πρεσπών

Με αφορμή το μάθημα για τις λίμνες στη Μελέτη του Περιβάλλοντος της Γ' τάξης Δημοτικού ασχοληθήκαμε με τις Πρέσπες. Αρχικά, διακρίναμε με τους μαθητές μου τις λίμνες σε φυσικές και σε τεχνητές. Μιλήσαμε για τις θετικές και τις αρνητικές συνέπειες των φραγμάτων, είδαμε εικόνες στο διαδίκτυο και οι μαθητές κλήθηκαν να βρουν πληροφορίες για το φράγμα Ασσουάν και αυτό της λίμνης Κερκίνης. Έπειτα απάντησαν σε ένα ερωτηματολόγιο.

Κατόπιν, με τη βοήθεια των εγκυκλοπαιδειών, βρήκαν στοιχεία για κάποια από τα πτηνά (χουλιαρομύτα, χαλκόκοτα, νυχτοκόρακα κ.ά.) και για κάποια από τα φυτά (λεύκα, νεροκάστανα, σημύδες κ.ά.) των Πρεσπών.

Σε επικοινωνία με την Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών, παρέλαβα υλικό (αφίσες, χάρτες, πρόγραμμα εκδηλώσεων) το οποίο παρουσίασα στους μαθητές μου.

Εκτός από τις φωτογραφίες των λιμνών, την προβολή της χλωρίδας και της πανίδας της περιοχής, μιλήσαμε και είδαμε φωτογραφίες για τα μνημεία (Άγιος Αχίλλειος - Παναγία Ελεούσα) από το βιβλίο «Σπήλαια στο φως», Nature explore και από το διαδίκτυο.

Στη συνέχεια, επεξεργαστήκαμε το βιβλίο «Ταξιδεύοντας στην Ελλάδα: 40 φυσικοί παράδεισοι» του Andrea Bonetti όπου γνωρίσαμε πολλά σπάνια είδη φυτών και ζώων των Πρεσπών και τα συγκρίναμε με αυτά της Αμοργού.

Έπειτα ασχοληθήκαμε με τα δύο απειλούμενα είδη πτηνών που ζουν στις Πρέσπες: τον αργυροπελεκάνο και το ροδοπελεκάνο. Αναφερθήκαμε στη διαβίωσή τους, στην αναπαραγωγή τους και στους κινδύνους που αντιμετωπίζουν.

Στα πλαίσια των Εικαστικών, οι μαθητές ζωγράφισαν μια λίμνη και έναν αργυροπελεκάνο και αφέθηκαν να «ντύσουν» με τη φαντασία τους το συγκεκριμένο πτηνό με πούπουλα.

Προς το τέλος του προγράμματος, οι μαθητές απάντησαν σε ερωτηματολόγια για τη μόλυνση των λιμνών, για το αν τους άρεσε η ενασχόληση με τις Πρέσπες, για το αν έμαθαν κάτι για τα απειλούμενα είδη και για τα αισθήματά τους βλέποντας τον συγκεκριμένο υδροβιότοπο.

Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με την ανάγνωση του παραμυθιού: «Εγώ ο αργυροπελεκάνος».

ΝΙΚΟΛΗ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ

6ο ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ (Τμήμα 2)

«Χρώματα και αρώματα...!!»

Τα αγριολούλουδα της Σύρου

Σκοπός: Να έρθουν τα παιδιά σε επαφή με το φυσικό περιβάλλον του νησιού που ζουν

Στόχος: Να γνωρίσουν τα φυτά και τα λουλούδια του τόπου τους

Μέθοδος εργασίας: Βιωματική / μέθοδος project

Χρόνος υλοποίησης προγράμματος: Απρίλιος - Ιούνιος 2009

Αφόρμηση

Με την επιστροφή μας από τις διακοπές του Πάσχα ήρθε στο σχολείο, η Ευαγγελίνα, με ένα μπουκέτο αγριολούλουδα...!!

Στόχοι

- Να γνωρίσουν την φυσιολογία των φυτών-λουλουδιών
- Να έρθουν σε επαφή με τα είδη των αγριολούλουδων
- Να αναγνωρίσουν και να κατανοήσουν την σύνδεση των λουλουδιών με την λαϊκή παράδοση και την μυθολογία
- Να αντιληφθούν τα λουλούδια ως πηγή έμπνευσης για την τέχνη

Η γωνιά των αγριολούλουδων

Διαμορφώσαμε μια γωνιά της τάξης μας έτσι ώστε να συγκεντρώσουμε εκεί ό, τι ήταν σχετικό με τα αγριολούλουδα. (παραμύθια, βιβλία, φυτολόγιο, μεγεθυντικό φακό, λουλούδια, κατασκευές των παιδιών)

Τα παιδιά επισκέπτονταν συχνά τη γωνιά αυτή και ασχολούνταν με το υλικό της.

Γλώσσα

- Εμπλουτισμός λεξιλογίου
- Καλλιέργεια προφορικού και γραπτού λόγου

Παιχνίδια λέξεων με ονόματα από αγριολούλουδα, αντιστοίχιση, κρεμάλα, παροιμίες, παραμύθια, παραγωγή γραπτού λόγου, δημιουργία εποπτικού υλικού

Μαθηματικά

- Ερμηνεία, παρατήρηση, περιγραφή, σύγκριση, ταξινόμηση, αντιστοίχιση, σειροθέτηση, συμβολική αναπαράσταση

Μετρήσαμε τα πέταλα των λουλουδιών, συγκρίναμε και ομαδοποιήσαμε τα μεγέθη, τα σχήματα, τα χρώματα, τα διάφορα είδη

Περιβάλλον

- Φυσικό περιβάλλον - Εμπλουτισμός της γνώσης σχετικά με τους φυτικούς οργανισμούς στο περιβάλλον
- Ανθρωπογενές περιβάλλον-Κατανόηση της αλληλεπίδρασης του περιβάλλοντος με τις δραστηριότητες του ανθρώπου

Πήγαμε εκπαιδευτική επίσκεψη για μελέτη πεδίου στην Παρακοπή, μαζέψαμε λουλούδια, τα παρατηρήσαμε, τα αποξηράναμε, κάναμε πειράματα, φτιάξαμε φυτολόγιο.

Μιλήσαμε για την χρησιμότητα τους (θεραπευτικές ιδιότητες, βότανα), συζητήσαμε για την ανάγκη προστασίας και διατήρησης της βιοποικιλότητας.

Συμμετείχαμε στις εκδηλώσεις για τη παγκόσμια ημέρα περιβάλλοντος, φτιάξαμε ταμπλό με αντιπροσωπευτικές δουλειές μας που εκτέθηκε στον χώρο της πλατείας Μιαούλη και πήραμε μέρος με ομάδα παιδιών στα εργαστήρια που οργανώθηκαν (ομαδική ζωγραφική, κατασκευές από άχρηστα υλικά)

Στα πλαίσια των εκδηλώσεων επισκέφτηκαν το σχολείο και μίλησαν στο σύνολο των παιδιών οι υπεύθυνοι περιβαλλοντικής Α/βάθμιας και Β/βάθμιας εκπαίδευσης για τα φυτά και τα λουλούδια της Σύρου.

Δημιουργία και έκφραση

- Έκφραση
- Ανάπτυξη δημιουργικότητας

Φτιάξαμε κατασκευές με διάφορες τεχνικές και υλικά(κολάζ, μόμπιλ, ομαδικές χειροτεχνίες, τυπώματα κ.α.)

Μάθαμε ποιήματα με αγριολούλουδα (Ευγενία Φακίνου Κυκλάμινο, Ανεμώνα, Παπαρούνα).

Διαβάσαμε παραμύθια και μύθους («Ένα δέντρο ζητάει αυλή», «Ο μικρός Βασιλιάς των λουλουδιών», «Το μαγικό άρωμα της Άνοιξης»).

Δραματοποιήσαμε ιστορίες, εκφραστήκαμε με τον αυτοσχεδιασμό και τη μίμηση.

Μάθαμε τραγούδια και χορούς με θέμα τα λουλούδια.

Διασκευάσαμε το παραμύθι «Ο Βασιλιάς των λουλουδιών» και σχεδιάσαμε την καλοκαιρινή μας γιορτή.

Αξιολόγηση

Ολοκληρώνοντας την υλοποίηση του προγράμματος, αξιοποιώντας την παρατήρηση και την καταγραφή και συζητώντας με τα παιδιά καταλήξαμε στα ακόλουθα:

Οι αρχικοί στόχοι επιτεύχθηκαν στο μεγαλύτερο μέρος αλλά θεωρούμε πως η μεγαλύτερη διάρκεια υλοποίησης θα μας έδινε την χρονική άνεση του να ασχοληθούμε πιο επισταμένα με κάποιους επιμέρους στόχους όπως τα λουλούδια στην τέχνη (ζωγραφικοί πίνακες).

Η ανταπόκριση των παιδιών κατά την διάρκεια του προγράμματος υπήρξε σημαντική. Συμμετείχαν, συνεργάστηκαν, εμπλούτισαν την γωνιά των λουλουδιών και διαμόρφωσαν το περιεχόμενο των δράσεων. Ευαισθητοποιήθηκαν σχετικά με την ανάγκη γνώσης και διαφύλαξης του φυσικού περιβάλλοντος του νησιού τους.

Η διδακτική επίσκεψη - μελέτη πεδίου στην Παρακοπή κέντρισε το ενδιαφέρον τους και λειτούργησε ενισχυτικά για την εξέλιξη του προγράμματος.

Τέλος, δούλεψαν με ενθουσιασμό για την γιορτή λήξης και το τελικό αποτέλεσμα μας ευχαρίστησε όλους.

Υπεύθυνοι Νηπιαγωγοί
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ
ΤΑΚΗ ΙΩΑΝΝΑ

Βιώσιμη ανάπτυξη: «Απάτη»,

Η οικονομική κρίση που διανύουμε αυτήν την περίοδο - της οποίας τις οδυνηρότερες πτυχές δεν έχουμε δει ακόμη σύμφωνα με πολλούς αναλυτές - αποδεικνύει για ακόμη μια φορά ότι το μοντέλο ανάπτυξης που έχει υιοθετηθεί και βασίζεται στη μεγιστοποίηση του οικονομικού αποτελέσματος με κάθε μέσον, οδηγεί σε τεράστιες κοινωνικές ανισότητες παγκόσμια, ενώ αυξάνει την ανασφάλεια και την κοινωνική αναταραχή. Όλα τα στοιχεία δείχνουν ότι η κατοχή πλούτου συγκεντρώνεται σε όλο και λιγότερα χέρια, οδηγώντας σε εξαθλίωση μεγαλύτερες μάζες πληθυσμού τόσο στον αναπτυγμένο, όσο και στον υπόλοιπο κόσμο[1]. Επομένως η αναζήτηση ενός εναλλακτικού μοντέλου ανάπτυξης είναι επιτακτική μέσα από τον επανακαθορισμό του ρόλου του κράτους, του δημόσιου συμφέροντος και κυρίως του στόχου που δεν είναι άλλος από την κοινωνική ευημερία. Η απλή επιστροφή σε κεϊνσιανού τύπου πολιτικές φαίνεται ανεπαρκής, ειδικά όταν περιορίζεται στη μαζική στήριξη του καταρρέοντος χρηματοπιστωτικού συστήματος αδιαφορώντας για την κατάρρευση των συστημάτων υγείας, παιδείας, πρόνοιας, για την κατάρρευση της παραγωγής και της απασχόλησης, όταν η υφέρπουσα ιδέα είναι «η κοινωνικοποίηση των ζημιών και η ιδιωτικοποίηση των κερδών».

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΣΠΙΛΑΝΗ
Επίκουρου Καθηγητή Τμήματος Περιβάλλοντος Πανεπιστημίου Αιγαίου

Όμως, παράλληλα με την οικονομική κρίση συνεχίζει να εντείνεται η περιβαλλοντική κρίση. Οι αλλεπάλληλες εκθέσεις όλων ανεξαιρέτως των διεθνών οργανισμών -που το τελευταίο που μπορεί να τους κατηγορήσει κανείς είναι η «εναλλακτική» τους προσέγγιση- υπογραμμίζουν ότι η διατάραξη των λειτουργιών του οικοσυστήματος από τις ανθρώπινες δραστηριότητες έχει λάβει τέτοιες διαστάσεις που δημιουργεί προβλήματα με αιχμή του δόρατος αυτά που προκαλούνται από την κλιματική αλλαγή και υποσκάπτουν αυτή καθ' αυτή την οικονομική πρόοδο. Κατά συνέπεια, οι όποιες σκέψεις για αλλαγή του μοντέλου ανάπτυξης πρέπει να συμπεριλάβει απαραίτητα και τα θέματα περιβάλλοντος.

Η εμφάνιση της έννοιας της Βιώσιμης Ανάπτυξης πριν 20 περίπου χρόνια δημιούργησε αρχικά ευφορία για τη δυνατότητα συνδυασμού οικονομικής ανάπτυξης και διατήρησης του περιβάλλοντος με στόχο την κοινωνική ευημερία. Η έννοια ήρθε ως αμφισβήτηση της έννοιας της οικονομικής ανάπτυξης που δίνει απόλυτη προτεραιότητα στη σταθερή μεγέθυνση του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ). Άλλωστε, με βάση τον τρόπο υπολογισμού του, το ΑΕΠ που μετρά μόνο ό,τι παράγεται και διακινείται μέσα από την αγορά δεν μπορεί να θεωρείται ως ο βασικός δείκτης ευημερίας, αλλά απλά ένας δείκτης παραγωγής. Ορισμένα χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι χρήσιμα: η λειτουργία μιας επιπλέον φυλακής σε μια χώρα εξ αιτίας της αυξημένης εγκληματικότητας θα δημιουργήσει νέο ΑΕΠ και νέα εισοδήματα. Ευημερία όμως; Το ίδιο και η υλοτόμηση ενός δάσους, το οποίο δεν προκαλεί τη δημιουργία ΑΕΠ όταν απλά μας παρέχει καθαρό αέρα, αναψυχή και αποτελεί καταφύγιο χλωρίδας και πανίδας, αντίθετα με ό,τι συμβαίνει αν μετατραπεί σε ξυλεία και στη συνέχεια σε οικόπεδα ή σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις, όπως στον Αμαζόνιο. Η λειτουργία ενός εργοστασίου αφαλάτωσης δημιουργεί περισσότερο ΑΕΠ και επιχειρηματικά κέρδη από την άντληση φυσικού νερού. Το ίδιο και η λειτουργία κλιματιστικών αντί του φυσικού αερισμού. Πόσο μάλλον αυτό ισχύει για τους πολέμους και την παραγωγική μηχανή που τους υποστηρίζει, σε αντίθεση με την ειρήνη. Επομένως καλούμαστε να ορίσουμε ξανά τι θεωρούμε ανάπτυξη.

Ήδη από τη δεκαετία του '70 ο ΟΗΕ έχει δημιουργήσει τον Δείκτη Ανθρώπινης Ανάπτυξης (Human Development Index) δίνοντας ευρύτερο περιεχόμενο στην έννοια της ανθρώπινης ευημερίας: έτσι εκτός από το ΑΕΠ στον δείκτη αυτόν συνεκτιμώνται το επίπεδο εκπαίδευσης και την προσδοκώμενη διάρκεια ζωής κατά τη γέννηση, ώστε να προσδιοριστεί το επίπεδο ανάπτυξης μιας χώρας. Το παραπάνω αποτελεί ουσιαστική διαφοροποίηση αφού εισάγονται στην εκτίμηση της ευημερίας μη οικονομικές παράμετροι που σχετίζονται με το εκπαιδευτικό σύστημα και το επίπεδο του συστήματος υγείας της χώρας. Η αλλαγή αυτή άφησε όμως ανεπηρέαστο το μοντέλο ανάπτυξης που συνέχισε να στηρίζεται στην εντατικοποίηση της παραγωγικής διαδικασίας.

Πράγματι την ίδια περίοδο οι οικονομικές πολιτικές σε παγκόσμιο επίπεδο «θεοποιούν» την αποτελεσματικότητα των αγορών σε βάρος της μη αποτελεσματικής κρατικής ρύθμισης εστιάζοντας την προσοχή τους στο ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ, ενώ η μεγιστοποίηση των επιχειρηματικών κερδών αντικατέστησε το στόχο της κοινωνικής ευημερίας (βλέπε απασχόληση, εισοδήματα). Η διείσδυση των περιβαλλοντικών «ανησυχιών» στο οικονομικό οικοδόμημα, παρά την υπέρμετρη χρήση του όρου της Βιώσιμης Ανάπτυξης είναι ιδιαίτερα περιορισμένη σε τομείς όπου δεν διαταράσσεται η «παντοκρατορία» της αγοράς, αλλά αντίθετα δημιουργεί ευκαιρίες για περισσότερα κέρδη στους καινοτόμους που υιοθετούν νέες «καθαρές» τεχνολογίες και παράγουν προϊόντα φιλικά ως προς το περιβάλλον. Όμως, η ανάπτυξη της πράσινης οικονομίας δεν είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του ρυθμού υποβάθμισης του περιβάλλοντος.

Το ερώτημα που τίθεται εδώ είναι κατά πόσο η έννοια της Βιώσιμης Ανάπτυξης είναι κατάλληλη για να υποστηρίξει μια εντελώς διαφορετική πολιτική, ένα εναλλακτικό μοντέλο ανάπτυξης και δεν αποτελεί ένα «πράσινο» άλλοθι στον νεοφιλελευθερισμό. Η έννοια της Βιώσιμης Ανάπτυξης «εισέβαλε» στο επιστημονικό λεξιλόγιο αλλά και στην καθημερινή συζήτηση στα τέλη της δεκαετίας του '80 όταν τα περιβαλλοντικά προβλήματα φαινόταν να παίρνουν σημαντικές διαστάσεις και άρχισαν να απειλούν την ευημερία των κατοίκων του πλανήτη μας. Η έκθεση της Επιτροπής Brundtland όρισε τη Βιώσιμη Ανάπτυξη ως «την ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να διακινδυνεύει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες». Η έννοια των «αναγκών» αναφέρεται στις βασικές ανάγκες των ανθρώπων όπως η ένδυση, η στέγαση, η διατροφή και η εκπαίδευση, στην ικανοποίηση των οποίων πρέπει να δοθεί προτεραιότητα[2]. Η έννοια της ικανοποίησης των αναγκών της παρούσας (ενδογενεακή ισότητα) αλλά και των μελλοντικών γενεών αναφέρεται στη μακροχρόνια προοπτική που πρέπει να έχει η ανάπτυξη (διαγενεακή ισότητα). Όμως η ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών (βασικών και μη) πρέπει να γίνεται μέσα στα όρια αντοχής του οικοσυστήματος, δηλαδή του συστήματος που υποστηρίζει τη ζωή παρέχοντας αγαθά και υπηρεσίες που είναι απαραίτητα για την επιβίωση του ανθρώπινου είδους. Αυτό σημαίνει ότι δεν είναι δυνατή η συνεχής επέκταση του οικονομικού συστήματος επ' αόριστο, ενώ δεν είναι λίγοι οι επιστήμονες που υποστηρίζουν ότι ήδη χρησιμοποιούμε περισσότερους πόρους απ' όσους αναπαράγει η φύση (ανανεώσιμοι πόροι), ενώ παράγουμε και περισσότερα απόβλητα απ' όσα μπορεί να απορροφήσει το οικοσύστημα και ότι αν δεν μειωθεί άμεσα και δραστικά η οικονομική δραστηριότητα, το οικοσύστημα θα καταρρεύσει.

Κατά συνέπεια η όποια ανάπτυξη θα πρέπει να είναι ταυτόχρονα: οικονομικά αποτελεσματική, δηλαδή να παράγει το μέγιστο του προϊόντος με τις διαθέσιμες εισροές και την υπάρχουσα τεχνολογία, ώστε να μην υπάρχει

σπατάλη των πολύτιμων και σε ανεπάρκεια πόρων. Η έννοια αυτή δεν σημαίνει αυτόματα ότι πρέπει να παράγουμε περισσότερο σε παγκόσμιο επίπεδο, δηλαδή να αυξάνουμε το ΑΕΠ, ενώ εφόσον διαπιστώνεται ότι έχουμε υπερβεί τα οικολογικά όρια η χρήση πόρων πρέπει να μειωθεί.

Κοινωνικά δίκαια, δηλαδή να διαχέει τα οφέλη σε όλα τα μέλη της κοινωνίας τα οποία θα πρέπει όχι μόνο να επιβιώνουν, αλλά να καλύπτουν αξιοπρεπώς τουλάχιστον τις βασικές τους ανάγκες. Επομένως, είναι απαραίτητο όπως το παραγωγικό σύστημα προσαρμοστεί, ώστε να τείνει προς εξάλειψη η ανεργία, ο κοινωνικός αποκλεισμός και οι εισοδηματικές ανισότητες, να διευκολύνεται η πρόσβαση σε σωστές υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης, πολιτισμού, αναψυχής και γενικά να ικανοποιούνται τα ελάχιστα επίπεδα ασφάλειας και σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Περιβαλλοντικά βιώσιμη, δηλαδή να επιτρέπει τη διατήρηση τουλάχιστον του ελάχιστου φυσικού κεφαλαίου που είναι απαραίτητο, ώστε να διατηρούνται οι λειτουργίες του που είναι απαραίτητες για την ανθρώπινη ευημερία. Η διατήρηση των περιβαλλοντικών λειτουργιών επιτρέπει τόσο την παροχή πόρων (όπως νερό, έδαφος, οξυγόνο), απαραίτητων για την ανθρώπινη ζωή και την παραγωγή αγαθών (πχ. τροφίμων) όσο και την παροχή υπηρεσιών, όπως η αφομοίωση αποβλήτων (πχ. δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα, αποδόμηση στερεών αποβλήτων), η ρύθμιση του κλίματος, η επικονίαση, η παροχή υπηρεσιών αναψυχής, η ύπαρξη βιοτόπων ικανών για τη διατήρηση της χλωρίδας και της πανίδας, η διατήρηση της τροφικής αλυσίδας κλπ. Η διατάραξη ή ακόμη περισσότερο η αναστολή μιας των λειτουργιών αυτών που παρέχονται δωρεάν στον άνθρωπο δημιουργούν περισσότερο ή λιγότερο σοβαρά προβλήματα όπως έλλειψη νερού, πλημμύρες, απώλεια εδάφους, ύψωση της στάθμης της θάλασσας, απώλειες ειδών κλπ. που μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη ευημερία προκαλώντας μεγάλες ζημιές στην παραγωγική διαδικασία, ενώ μπορεί να απειλήσουν αυτή καθαυτή τη διατήρηση της ζωής στον πλανήτη. Οι διαταραχές αυτές προέρχονται από την όλο και αυξανόμενη ανθρώπινη δραστηριότητα που οφείλεται τόσο στην αύξηση του πληθυσμού, όσο και στην συνεχώς αυξανόμενη κατά κεφαλή κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών που συνεπάγονται εντατική χρήση του εδάφους, απόσπαση περισσότερων πόρων και παραγωγή περισσότερων και τοξικότερων αποβλήτων. Στην καρδιά της λειτουργικοποίησης (δηλαδή της εφαρμογής στην πράξη) της έννοιας της βιώσιμης ανάπτυξης βρίσκεται η εκτίμηση, η αξιολόγηση και τελικά η διαχείριση των σύνθετων αλληλεπιδράσεων μεταξύ οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων. Για παράδειγμα, η οικονομική μεγέθυνση είναι πιθανή μέσω την αποδέσμευσης των δημιουργικών δυνάμεων των ανθρώπινων κοινωνιών που είναι ικανές για τη μετατροπή της φύσης με στόχο την ικανοποίηση των βασικών αναγκών και την παραγωγή άλλων υλικών ευκολιών για την καθημερινή ζωή. Όμως, όπως ειπώθηκε και προηγούμενα, αυτή η διαδικασία μετασχηματισμού συχνά συνεπάγεται την εξάντληση του φυσικού περιβάλλοντος που μπορεί να οδηγήσει σε μόλυνση της ατμόσφαιρας, κλιματική αλλαγή και απώλεια βιοποικιλότητας. Κατά συνέπεια όσοι λαμβάνουν αποφάσεις χάραξης πολιτικής βρίσκονται αντιμέτωποι με δύσκολες αποφάσεις σωστής εξισορρόπησης μεταξύ οικονομικών και περιβαλλοντικών στόχων καθόσον η αύξηση των κερδών σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες και περιοχές καθορίζουν το επίπεδο και το ρυθμό των επενδύσεων που με τη σειρά τους καθορίζουν τις μελλοντικές δυνατότητες παραγωγής και δημιουργίας νέων εισοδημάτων. Οι επιλογές είναι δύσκολες και πρέπει να βασίζονται στην αξιολόγηση των θετικών και αρνητικών οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων των πολιτικών, ενώ ταυτόχρονα επηρεάζονται από την εξωτερική συγκυρία. Περιθώρια για συμβιβασμούς μεταξύ στόχων υπάρχει: όπου δημιουργούνται οφέλη σε μια από τις διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης που συνεπάγονται απώλειες σε κάποια άλλη, πρέπει να προσδιορίζονται και να ελαχιστοποιούνται με τα κατάλληλα μέτρα.

Η Βιώσιμη Ανάπτυξη αποτελεί περισσότερο μια διαδικασία συνεχούς βελτίωσης των αποτελεσμάτων και στις τρεις διαστάσεις της, παρά ένα συγκεκριμένο και προκαθορισμένο στόχο που πρέπει να ικανοποιηθεί. Άλλωστε οι διαφορετικές χώρες και περιοχές έχουν διαφορετική αφετηρία, διαφορετικά προβλήματα, διαφορετικές οικονομικές και κοινωνικές δομές, διαφορετικούς πόρους και περιβαλλοντικά προβλήματα και επομένως θέτουν τους δικούς τους στόχους τους οποίους πρέπει να ικανοποιήσουν. Οι στόχοι αυτοί διαφοροποιούνται, όπως και στην «συμβατική» οικονομική προσέγγιση, σε βραχυ-, μεσο- και μακροπρόθεσμους και η ικανοποίησή τους απαιτεί αντίστοιχες δράσεις, πρακτικές και πολιτικές που ενσωματώνονται σε εθνικές ή περιφερειακές στρατηγικές βιώσιμης ανάπτυξης. Όμως, σε αντίθεση με την οικονομική προσέγγιση, οι στρατηγικές αυτές θα πρέπει να έχουν σφαιρική, ολοκληρωμένη προσέγγιση. Σήμερα, τόσο ο ΟΗΕ όσο και η Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν θέσει ως υπέρτατο στόχο την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης και ένας αυξανόμενος αριθμός χωρών –μεταξύ των οποίων και η χώρα μας - υποχρεώνεται να επεξεργαστεί και να δημοσιοποιήσει την εθνική της στρατηγική. Όμως, παρά τις πομπώδεις διακηρύξεις αρχών, οι στρατηγικές αυτές παραμένουν ως επί το πλείστον στα χαρτιά ως αδύναμες περιβαλλοντικές πολιτικές που φροντίζουν να μην «ενοχλούν» τους στόχους της οικονομικής ανταγωνιστικότητας, ενώ η διάσταση της κοινωνικής ισότητας απουσιάζει παντελώς.

Η λέξη «βιώσιμη» εμφανίζεται ως επιθετικός προσδιορισμός κάθε παραγωγικής δραστηριότητας (πχ. βιώσιμη γεωργία, βιώσιμος τουρισμός, βιώσιμες μεταφορές, βιώσιμη ενέργεια κλπ) και γενικότερα κάθε ανθρωπογενούς δράσης. Όμως, παρόλη την κατάχρηση του όρου από πολιτικούς, επιστήμονες, ΜΜΕ και πολίτες, ούτε συμφωνία φαίνεται να υπάρχει σε ό,τι αφορά το περιεχόμενό του που χρησιμοποιείται κατά το δοκούν, αλλά ούτε και βελτίωση της περιβαλλοντικής κατάστασης αν κρίνει κανείς από τις εκθέσεις των Διεθνών Οργανισμών που συνεχίζουν να κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου σε θέματα όπως η κλιματική αλλαγή.

ουτοπία ή αναγκαιότητα;

Δεν είναι λίγοι που υποστηρίζουν ότι η χρήση του όρου «βιώσιμη ανάπτυξη» είναι κενή περιεχομένου μια και δεν είναι δυνατόν να συμβαδίσουν οικονομική ανάπτυξη και διατήρηση του περιβάλλοντος, αλλά αποτελεί άλλοθι για όσους δεν θέλουν να ανακόψουν την τάση για παραγωγή συνεχώς περισσότερων αγαθών και υπηρεσιών προωθώντας ουσιαστική περιβαλλοντική προστασία. Άλλοι πάλι πιστεύουν ότι είναι «ουτοπία» να αναμένεται ο συμψηφισμός των οικονομικών στόχων με τους περιβαλλοντικούς και τους κοινωνικούς, εξ αιτίας της δύναμης που έχουν οι οικονομικά ισχυροί του πλανήτη. Άλλωστε ουτοπία δεν θεωρείται και η εφαρμογή μιας πραγματικά προοδευτικής εναλλακτικής πολιτικής; Μήπως όμως η σημερινή κρίση πρέπει να κάνει να σκεφτούμε ότι πρέπει να αλλάξουμε τρόπο προσέγγισης; Οι μεγάλες κρίσεις δεν φέρνουν και τις μεγάλες ανατροπές; Η εφαρμογή της έννοιας της Βιώσιμης ανάπτυξης αποτελεί μια μεγάλη ανατροπή που όμως σήμερα έχει γίνει αναγκαιότητα.

---

(1) Η ανάδυση πολυεκατομμυριούχων επιχειρηματιών στην Αίγυπτο, στην Ινδία, στην Κίνα, στη Ρωσία των υψηλών ρυθμών ανάπτυξης δεν συνοδεύεται από βελτίωση του επιπέδου ευημερίας για όλους. Το αντίθετο μάλιστα!!!

(2) Η αντιμετώπιση της φτώχειας δεν έχει μόνο κοινωνικό περιεχόμενο μια και έχει αποδειχθεί ότι υπάρχει στενή αιτιώδης σύνδεση φτώχειας και περιβαλλοντικής υποβάθμισης.

Οικολογικές αυτοσχέδιες οργανοκατασκευές

Τα μουσικά όργανα είναι μέσα για τέχνη και ψυχαγωγία, για παιδεία και επικοινωνία. Είναι φορείς αξιών και πολιτιστικών μηνυμάτων, είναι μάρτυρες της τεχνικής και της πολιτιστικής προόδου. Παράλληλα, όμως, είναι φυσικά αντικείμενα, κατασκευασμένα από ποικίλα υλικά: μέταλλο, δέρμα, ξύλο, γυαλί, χαρτί... Άραγε θα μπορούσε η γνωριμία με το θαυμαστό κόσμο της μουσικής να δημιουργήσει οικολογικές ανησυχίες, να αφυπνίσει την περιβαλλοντική συνείδηση και να οδηγήσει στη διαμόρφωση κοινωνικών αξιών, δράσεων και στάσεων στα πλαίσια της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης;

Το πρόγραμμα «Γνωριμία με τα Μουσικά Όργανα» που εκπονήθηκε με μαθητές δημοτικών σχολείων κατά το σχολικό έτος 2007-2008 λειτούργησε ακριβώς προς αυτή την κατεύθυνση. Οι μαθητές ορμούμενοι από ένα καθαρά μουσικό ερέθισμα, όπως υποδηλώνει και ο τίτλος του προγράμματος, οδηγήθηκαν στην περιβαλλοντική εκπαίδευση πραγματοποιώντας εξελικτικά ποικίλες δραστηριότητες:

- Συλλογή πληροφοριών για την κατασκευή, την ιστορία, την εξέλιξη και το μηχανισμό των μουσικών οργάνων, καθώς και εικόνων ή ομοιωμάτων αυτών.
- Ταξινόμηση των μουσικών οργάνων σε 4 οικογένειες ανάλογα με τον τρόπο παραγωγής του ήχου: Έγχορδα, Πνευστά, Κρουστά και Πληκτροφόρα.
- Σχεδίαση μουσικών οργάνων, ζωγραφική και κατασκευή των αντίστοιχων αφισών - πόστερ των 4 κατηγοριών με την τεχνική του κολάζ.
- Αναζήτηση της γεωγραφίας των μουσικών οργάνων, σε Ελλάδα και εξωτερικό. Παρατήρηση του υλικού κατασκευής ανά περιοχή.
- Κατασκευή μουσικών οργάνων χρησιμοποιώντας άχρηστα, ανακυκλώσιμα υλικά. Πειραματισμός, αυτοσχεδιασμός, διακόσμηση των οργανοκατασκευών.

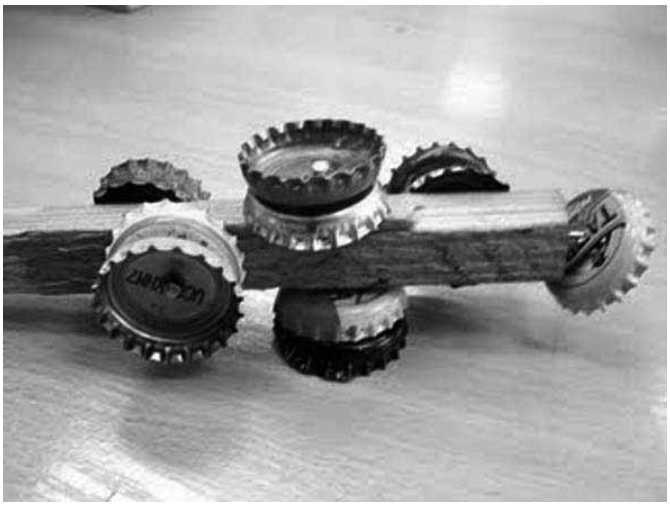

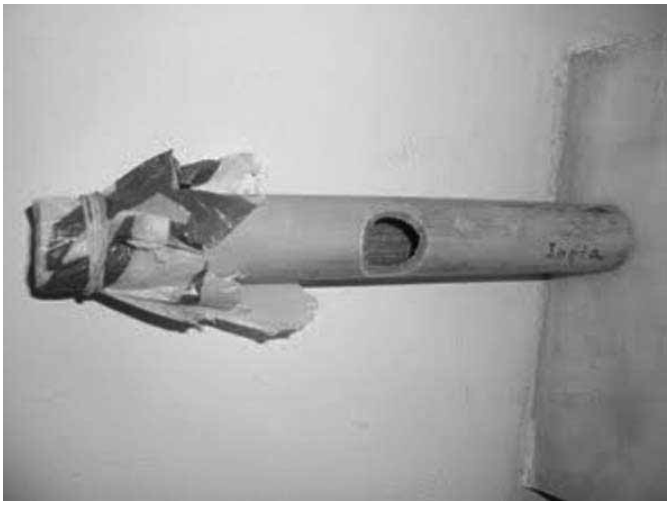

- Δημιουργία ορχήστρας αποτελούμενης από τα αυτοσχέδια μουσικά όργανα που κατασκεύασαν οι μαθητές.
- Δημιουργία τραγουδιών που αναφέρονται στην ανακύκλωση και τις οργανοκατασκευές με αυτοσχεδιασμό μουσικής, στίχου και χορογραφίας.
- Τελική εκδήλωση - παρουσίαση του προγράμματος. Έκθεση οικολογικών αυτοσχέδιων μουσικών οργάνων. Συναυλία - μουσικοκινητική παράσταση.

Για την εφαρμογή του προγράμματος οι μαθητές αξιοποίησαν άχρηστα υλικά, μετουσιώνοντάς σε μουσικά όργανα: αλουμινένια κουτάκια αναψυκτικών και πλαστικά μπουκάλια έγιναν χαρούμενες μαράκες, άχρηστα χάρτινα κουτιά μεταμορφώθηκαν σε κιθάρες, κουτάκια από φιλμ και καπάκια μπουκαλιών χάρισαν φωνή στα σείστρα. Ξύλα, καλάμια, όσπρια, ξηροί καρποί, σακούλες, γυάλινα μπουκάλια και μεταλλικά κουτιά απέκτησαν ήχο, ζωντάνεψαν και μίλησαν στη γλώσσα των παιδιών. Έγιναν αυλοί του Πανός, νουνούρες, kazoo, όργανα της βροχής ή της θάλασσας, ταμπουρίνα, τύμπανα, μπόνγκος, κρόταλα και τόσα άλλα...

Η επαφή των μαθητών με την ανακύκλωση μέσω της μουσικής ήταν μια αληθινή εμπειρία εργασίας, παιχνιδιού, πειραματισμού, φαντασίας, γνώσεων και δεξιοτήτων. Η βιωματική και διαθεματική προσέγγιση του θέματος αποτέλεσε το ερέθισμα για διασκέδαση, ψυχαγωγία, έκφραση, αισθητική καλλιέργεια, περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, διαμόρφωση αξιών και οικολογικής συνείδησης.

ΣΟΦΙΑ ΜΠΑΛΚΑ (ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΟΣ)

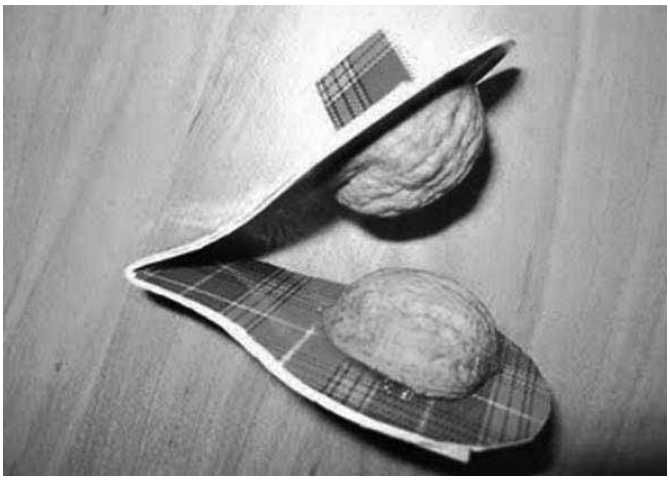

Περιβαλλοντική εκπαίδευση (Π.Ε) και Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση (Ε.Α.Ε)

Η φιλοσοφία της Π.Ε συνδέεται με τις ανάγκες της ευαίσθητης ομάδας των α.με.ε.ε.α για κοινωνικοποίησή τους και απόκτηση γνώσεων μέσα από ενεργητικές ,βιωματικές και ερευνητικές εμπειρίες με το περιβάλλον. Μπορεί να θέσει τα θεμέλια της ενεργητικής συμμετοχής των ΑμεΑ στα προγράμματά της, τα οποία θα της επιτρέψουν να κάνουν χρήση των ικανοτήτων τους, να διευρύνουν τους ορίζοντές τους, να αποκτήσουν νέες εμπειρίες, γνώσεις και δεξιότητες, να ενεργοποιηθούν ατομικά και ομαδικά.

Η σύνδεση της Π.Ε με την Ε.Α.Ε αποτελεί μια καλή ψυχολογική βάση για τα ΑμεΑ, που θα τα βοηθήσει -ανάλογα με την αναπηρία τους- στην κοινωνικοποίησή τους, κάτω από την κατάλληλα προσαρμοσμένη, αλλά και διακριτική καθοδήγηση του εκπαιδευτικού. Ο ρόλος του είναι ουσιαστικότατος, αλλά και λεπτός. Η τήρηση των ισορροπιών ξεκινά από την ανάλυση των στοιχείων που χαρακτηρίζουν τα ΑμεΑ.

Οι γενικοί στόχοι της Ε.Α.Ε πραγματώνονται σε μεγάλο βαθμό μέσα από τους στόχους της Π.Ε και αποτελούν το συνδετικό κρίκο που θα βοηθήσει τα ΑμεΑ. Η επαφή με το περιβάλλον τα οδηγεί στην αυτοδιαμόρφωση. Οι περιβαλλοντικές δραστηριότητες τα ελκύουν, για να γνωρίσουν το γύρω μεγάλο κόσμο. Τα βιωματικά περιβαλλοντικά ερεθίσματα, μέσα από τον κόσμο της αφηρημένης σκέψης, των αφηρημένων εννοιών και εικόνων.

Χρειάζεται, επομένως, σύνδεση Π.Ε και Ε.Α.Ε, η οποία θα βοηθήσει τα ΑμεΑ, στοχεύοντας στον περιβαλλοντικό αλφαβητισμό τους.

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση: πρόκληση του σήμερα, πραγμάτωση του αύριο!

ΕΛΕΝΗ ΓΚΟΝΕΛΑ
Σχολική σύμβουλος 17ης Περιφέρειας
Ειδικής Αγωγής Ν.Αιγαίου

www.oikokyklades.blogspot.com

Το ιστολόγιο του Τμήματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Α/θμιας Εκπαίδευσης Κυκλάδων

Αν βρείτε τραυματισμένο άγριο πουλί

Ακινητοποιήστε το ρίχνοντας πάνω του ένα ρούχο.
Τοποθετήστε το σε ένα αναλόγου μεγέθους χαρτόκουτο
στο οποίο έχετε από πριν ανοίξει μικρές τρύπες για αερισμό.
Τοποθετήστε το κουτί σε χώρο ζεστό, ήσυχο και ασφαλή.
(Ποτέ έξω από το σπίτι)

ΑΛΚΥΟΝΗ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΓΡΙΩΝ ΖΩΩΝ

ΠΑΡΟΣ

Για περισσότερες πληροφορίες
σχετικά με τις πρώτες βοήθειες & την αποστολή του ζώου
τηλεφωνήστε αμέσως:

22840 22931 & 6944 741616